AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 16 PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 16 d. Balandžio (April), 1925 m. KAINA 5 CENTAI Vol. XI.

LIETUVAI PAGRAZINTI DRAUGIJA UZKVIECIA AMERIKIEČIUS.

Francuzijos ministerija rezignavo. Briand naujas Francijos premieras. Patriarkas Tichonas mirė. Fačistų kova su raudonaisiais. Pasaulinis teismas atsidaro Hindenburgas renkamas į prezidentus. Jugoslavai sutiko su konkordatu. Turkai mobilizuojasi. Orlaivių linija atsidarė. Fordas perka didelę dirbtuvę.

KVIEČIA AMERIKIEČIUS Į LIETUVĄ ANT ŠVENTĖS MEDŽIŲ SODINIMO.

Washington, D. C. Lietuvai Pagražinti Draugija, per Lietuvos atstovybę Washingtone, kviečia Amerikos lietuvius dalyvaut medžių sodinimo šventėje per Joninės Birželio 24 dieną. Šita Draugija jau kelintas metas darbuojasi labai pasišventus pagražint Lietuvą visokiais budais, ypatingai kožną pavasarį medelių sodinime. Kiekvieną metą sodina medį atminčiai kokio nors istorinio lietuvių tautos dalyko. Pirmus metus buvo sodinamas "Laisvės Medis", antrus metus tai yra pernai "Vilniaus Medis". Šymet bus sodinamas "Aušros Medis", paminėt "Aušros" veikėjus, pirmus tėvynainius, kurie pradėjo leist naujas lietuvystės nuntis, atgaivint Lietuvą prapuolusią per amžius tautiškoje dvasioje. Be abejonės bus labai iškilminga šventė.

Kas mano šymet aplankyt Lietuvą, linkėtina kiekvienam pribut ant šių iškilmių. Amerikos lietuviams, negalintiems pribut į Lietuvą tą dieną, vertėtų čia švęst. Vakare susirinkus atlaikyt prakalbas ar paskaitas apie Lietuvą ir sutvert kuopeles šios draugijos, prisidedant nors kiek pinigiškai. Ši Draugija yra viena iš svarbiausiu, prie kurios prisidėję galėsime Lietuvą pagražint.

FACISTŲ KOVA SU RAUDONAIS.

Roma. Šią savaitę kasdien žinios praneša naujas kovas facistų su komunistais ir kitomis facistams neprielankiomis partijomis. Mussolini Italijos premieras ir vadas facistų, bijodamas, kad Italijos armija nesukiltų, išleido jiems proklamaciją, kviesdamas, kad armija nepaisytų politikos neramumo, bet laikytusi savo ištikimų įpročių, teisingai tarnaut savo tėvynei ir karaliui, paremdami policiją prie tvarkos padarymo, kur matosi reikalinga. Facistai matomai pasitiki savo tvirtumui partijų sukilimus apmalšyt. Keliolika susirėmimų atsibuvo ir keliatas gyvasčių žuvo miestuose Faenza, Borri ir Kapua. Priežastis sukilimų yra užmušijystės mieste Bologna, kur vienas facistas tapo užmuštas, po to vienas komunistas rasta nužudytas, mieste Faenza. Kova smarkiausia veikė 8 balandžio, du facistai tapo nužudyta ir kunigaikštis Naldi tapo sunkiai sužeistas. Iš priežasties sukilimų, visos krautuvės tapo uždarytos.

Mieste Capua, facistas geležinkelio darbininkas tapo užmuštas, mieste Barri, vienas tapo sunkiai sužeistas kovodami su revolveriais.

M. HERRIOT'AS ATSISAKĖ.

Francuzijos premieras Herriotas, dručiai kovojas su Francuzijos katalikais už jų kišimąsi į politikos reikalus, ant galo ne gavęs ikvaliai balsų jam pasitikinčiu senatorių, pats atsistatė nuo vietos kartu su savo ministerija 10 dieną balandžio visi nuėjo į Palocių Elysee ir padavė savo rezignacijas prezidentui Doumergue, kuris rezignaciją priėmęs, prašė ministerių eit savo pareigas ministerijoje, pakol nauji jų vietas užims.

Premieras grįždamas namo sėdo prie savo vežėjo kaipo paprastas pilietis.

M. BRIAND NAUJAS PREMIERAS FRANCIJOS.

Paryžius, 12 Balandžio, nauju premieru tapo paskirtas M. Briand į vietą pasitraukusio Herriot'o. Naujasis premieras turės nemažai vargo, pakol sudarys savo ministeriją, nes kiekviena partija ne tiek paiso šalies gerovės, kiek savo partijos — kurių kaip ir visur nestoka. Susidarius ministerijai, naujasis premieras pirmiausiai rupinsis sutvarkyt Francijos Banko reikalus, kuri iš stokos pinigų šiomis dienomis stovi ant uždarymo—pakol reikalai susitvarkys.

GENEROLAS HINDENBURGAS RENKAMAS PREZIDENTU.

Iš Vokietijos pareina žinios, jog generolą Hindenburgą vokiečiai pastatė rinkt į Vokietijos prezidentus. Dabar laikraščiai abejoja ar galės jis tikt šalims, ant kurių bombas mėtė karės metuose, bet pats Hindenburgas sako: "Gal Dievas duos man dar kartą Tėvynei pasitarnaut."

MIRĖ PATRIARKAS TICHON.

Maskva. Parėjo žinios, kad numirė galva Rusijos stačiatikių bažnyčios patriarkas Tichon. Sovietų valdžios laikraščiai suvėlino žinią apie jo mirtį ir mažai rašė, kad prie laidotuvių ne pakėlus religiškai-tautiškos dvasios tarpe Rusijos gyventojų. Tukstančiai ištikimų senos stačiatikių bažnyčios atsilankė Donskoj monastyrin, kur Tichono kunas pašarvotas.

PASAULINIS TEISMAS ATSIDARO 14 DIENĄ BALANDŽIO.

Boston, Mass., Balandžio 11. Draugija, remianti pasaulinį teismą, praneša, kad nuolatinis pasaulinis teismas susirinks 14 dieną Balandžio, Haagoje, Holandijoje ant šeštos sesijos, ant kurios spręs ginčą tarpe Lenkijos ir liuoso porto Dancigo, nesutikimuose pašto savasties. Ikišiolei miestas turi savo paštą, o lenkai prikabinėjo savo dėžes ir savinasi paštą sau.

POPIEŽIUS SIUNČIA PASVEIKINIMĄ AMERIKIEČIAMS PER HERSTO LAIKRAŠČIUS.

Herst'o laikraščiai Amerikoje perduoda pasveikinimą amerikiečiams ir gerus linkėjimus ant velykų; jo korespondento priimtus nuo Švento Tėvo, Balandžio 11, su parašu Šv. Tėvo sekretoriaus Gaspari. Tokio gražaus pasveikinimo ne katalikai negavo per savo bažnyčias, kurie milijonus dolerių sunešė.

JUGOSLAVAI GAVO KONKORDATĄ.

Belgradas, Balandžio 10. Žinios praneša, kad Jugoslavai pasirašė konkordatą su vatikanu, kuris įeis galėn prie galo šio mėnesio. Dr. Yagmich bus Jugoslavijos pasiuntiniu prie vatikano.

LORDAS BALFOUR SAUGOJAMAS NUO PRIEŠŲ, PALESTINOJE.

Žinios praneša iš Damasko ir Jeruzolimo, kad čionai atkeliavęs Anglijos pasiuntinys Lordas Balfour turi but akyvai saugojamas nuo musulmonų, kurie labai neužkenčia Lordo Balfour, kaipo žydų šalininko, kuris daug pritarė žydams kolionizuot savo seną tėvynę Palestiną ir dabar jis čia nukeliavo ant iškilmių atidarymo žydų universiteto. Lordui Balfour sustojus viešbutyje mieste Nablus, musulmonai pradėjo akmenimis mėtyt į jo langus, bet esant ikvaliai policijos musulmonai tapo išvaikyti. Kur tik Lordas Balfour keliavo, visur maištai kilo, ir todel, kad nepridaryt daug ermidelių, Balfour balandžio 14 dieną apleidžia Palestiną ir grįžta Anglijon.

TURKAI MOBILIZUOJASI PRIEŠ KURDUS.

Konstantinopolis.— Žinios praneša, kad kurdų pasikėlėliai pražudę savo 300 kareivių, kovoja su turkais netoli Silvan, kur du kaimai tapo sunaikinta. Balandžio 9, turkai nugalabino 8 kurdų vadus mieste Diar-Bekir. Turkai negaudami rodos su sukilėliais, kurie sudegino keliatą kaimų, bėgdami nuo mušio vietos, pradėjo mobilizuot daugiau kariuomenės jų apmalšinimui.

NORĖTA NUŽUDYT BULGARIJOS KARALIŲ.

Sofia, Bulgarijoje. Žinios iš Sofijos, Bulgarijos sostinės, praneša, kad 14 dieną Balandžio karaliui bevažiuojant automobilyje su savo artimais, keliu tarpe Orchanie ir Sofija iš kalno tapo paleista keliatas šuvių ir ant vietos užmušta du jo draugai ir sužeista vežėjas. Bulgarijoje paskutiniais laikais labai daug neramybių iš priežasties komunistų propagandos. Bet karalius likosi nesužeistas.

SEPTYNI ŽUVO EKSPLOZIJOJE.

Žinios praneša iš Spezia, Italijos, jog atsitikus didelei šovinio ekspliozijai ant Italijos kariško laivo Duilio, 305 milimetrų kanuolės, šovinys ekspliodavo, septynis kareivius ant vietos užmušė ir apie trisdešimts sunkiai sužeidė. Gal butų visas laivas sunaikintas, jeigu kapitonas nebutų paliepęs užleist vandeniu visą amunicijos sankrovą.

PAGARSĖJĘS ŽMOGŽUDYS MIRČIA NUBAUSTAS.

Balandžio 15, šeštą valandą ryte tapo nužudytas Fritz Haarman, kuris pereitą žiemą tapo susektas užmušime daugelio didelių ir mažų žmogžudysčių. Kurie tik ateidavo į jo bučernę pirkimo reikalais, tai jis, progai pasitaikius, nupiaudavo galvą ir taip pražuvus daugeliui gyvasčių, ant galo policija susekė ir teismas pasmerkė jį galvos nukirtimui.

BRITANIJOS ŽMONĖS KELIAUS Į AUSTRALIJĄ APSIGYVENIMUI.

Žinios praneša, buk Anglijos valdžia padarė sutartį su Australijos kolionija apgyvendint 450,000 anglų Australijoje. Imigracija žadama pradėt ateinančiuose metuose, kuri tęsis per dešimtį metų. Anglijos valdžia paskiria trisdešimts keturis milijonus svarų, kuriuos suvartos prirengimui žemės ir gyvenimų naujai atkeliavusiems imigrantams. Australijoje yra daug derlingų žemių dar žmogaus ranka nepajudintų; tas žemes išdirbus ir naujai apgyvendinus žmones, pati šalis pagerės ir praretins susigrudimą žmonių Anglijoje.

KETURIOS YPATOS UŽMUŠTOS.

Worcester, Mass. Bal. 14, keturios ypatos buvo užmuštos ir viena moteris sunkiai sužeista, kuomet traukinis susidurė su automobiliu, kuriame jie visi važiavo. Užmušti yra Emma Paul, John A. Lindblad, ponia C. A. Dahlin, visi iš Worcesterio, ir ponia Eugene C. Potter iš Boylston. Emma Reiser sunkiai sužeista. Jie visi grįžo iš Providence į Worcesterį tą vakarą. Privažiavę prie bėgių Smithfield, R. I., buvo sustoję. Ateinant traukiniui, automobilius vėl pradėjo važiuot, nespėjo pervažiuot bėges, kuomet traukinis užvažiavo ant jo. Valdytojas traukinio buvo persergėjęs juos švilpimu, ir bandė sustabdyt traukinį kuogreičiausiai, bet nespėjo.

EKSPLIOZIJA SUŽEIDĖ 12, UŽMUŠTAS VIENAS.

Worcester, Mass. Bal. 14. Besirengiant kelt didelę bačką gazolino į troką, gazolinas ekspliodavo, sužeisdamas daug ypatų, daugiausiai vaikų, kurie stovėjo ten, ir užmušdamas darbininką Clarence Oberg. Ekspliozija buvo taip smarki, kad nuplėšė visą bačkos galą, ir, kartu su Obergu nunešė 100 pėdų. Gazolina užsiliepsnojo ir sunkiai apdegino ar 12 ypatų, ir visiškai sudegino troką, kuris priklausė Standard Oil Co. Policija tyrinėja priežastis ekspliozijos, ir ar turėta leidimas pervežt bačką, kaip tiesos reikalauja.

FREITAS ORO LINIJA PRASIDĖJO.

Detroite, balandžio 13, prasidėjo oro linija vešt tavorus tarpe Detroito ir Chicagos. Šią liniją įsteigė Ford Water Company. Pirmas metalinis orlaivis paėmė 1000 svarų tavoro ir iškeliavo 9:24 priešpiet, pakeliui Bryan, Ohio, į Chicagą pribuvo 12:40 popiet. Grįžo atgal palikdamas Chicagą 2:46 po pietų; sugrįžo į Detroitą 5:36 pavakarėje. Kelionę atliko į 2 valandas ir 13 minutų. Netrukus žadama pradėt ir kitos linijos oru nešt tavorą. Netrukus, Fordas bus žinomas netik ant žemės, bet ir ore.

DAUG SUŽEISTŲ IR UŽMUŠTŲ.

Žinios praneša iš Barcelono, Ispanijos, jog 10 dieną balandžio elektrikinis traukinis, išėjęs iš rėlių, atsimušė į tuneliaus sieną, paskui užsidegė, kur apie 18 žmonių žuvo ir apie 100 liko sunkiai sužeistais. Pasažierai daugiausia keliavo namo ant velykų švenčių.

MĖGINA BEVIELINĮ TELEFONĄ.

"New York Times" praneša žinias, gautas iš Londono, kad šiomis dienomis buvo mėginimas naujai išrasto telefono tarpe Anglijos ir Amerikos. Sako rezultatai susikalbėjimo buvo pasekmingi, tikimasi, kad ne už ilgos ateities žmonės galės telefonuot į Europą ir susikalbėt įvairiuose pirklybos ir šeimynos reikaluose.

NUPIGINO PRAGYVENIMĄ.

Žinios praneša, kad Vokietijos viešbučiai ir įvairios svečių priėmimo vietos nupigino pragyvenimo kainas. Jie sako, kad atėjus jų pinigams į pastovų kursą, jie dabar gali nureguliuot maisto kainas ir kambarius taip kaip budavo pirm karės. Kitas dalykas, vokiečiai nori patraukt kuodaugiau svečių į Vokietiją vasaros laiku ir daro ką galėdami—pigindami pragyvenimą.

PERKUNAS UŽMUŠĖ KETURIS VOKIEČIUS.

Berlinas, balandižo 13. Žinios praneša, jog su pirmu šturmu ir perkunija tapo užmušti keturi vokiečiai Saxonijoje, netoli Dresden. Keturiasdešimt keturi tapo perkuno sužeisti. Žmonės tuom kartu apvaikščiojo antrą dieną velykų prie senos pilies, kalnuose netoli Dresden miesto.

PRASIDĖJO TEISMAS KUNIGAIKŠČIO JOUSSOUPOVO.

Šiomis dienomis New Yorke prasidėjo teismas Rusijos kunigaikščio Joussupovo su J. E. Windener, už paveikslus Rembrandt. Kunigaikštis, bėgdamas nuo bolševikų iš Rusijos, šiaip-taip išsigabeno ir tuos du paveikslus, bet pritrukus jam pinigų, užstatė tuos paveikslus Windeneriui, gaudamas paskolos 100,000 svarų, su teise, kad Joussupovas sugražins pinigus į paskirtą laiką ir vėl paims savo paveikslus. Sujus terminui ir pristačius Joussupovui pinigus, Wideneris jau nenori nė žinot apie sugražinimą paveikslų.

PERMAINOS PAŠTO SIUNTINIŲ KAINOSE.

Nuo Bal. 15, įvedama naujos kainos pašto siuntinių. Svarbiausios permainos yra tos: laiškų persiuntimas po senovei, 2 centu; ant privačių atviručių reikės dėt už 2 centu markę. Valdžios atvirutės siuntinėjamos už 1 centą po senovei. Už laikraščių, žurnalų persiuntimą mokas po 2 centu už 2 uncijas iki 8 uncijų Skelbimų, plakatų, spaudintų laiškų persiuntimas yra 1½ cento 2 uncijos, iki 8 uncijų. Yra įvestas naujas patarnavimas pakelių—"specialis prižiurėjimas", už kurį reikia mokėt 25c. viršaus reguliarių kainų. Pakelis buna greičiau, saugiau pristatomas įvietą. Kitos kainos, ne taip svarbios publikai, pasilieka veik tos pačios.

ANTRAS "AMERIKOS LIETUVIS"

Žinios iš Lietuvos

Oras vėl persimainė.

Kaunas. Nuo 9 kovo buvo pradėję stiprokai šalt, kad šaltis net siekė iki 10 laipsnių ir išskiriant Kauną ir jo aplinkes, visoje Lietuvoje buvo prisnigę daug sniego. Gi nuo penktadienio, 20 kovo, nustojo šalt ir po to porą dienų lijo. Oras vis dar yra vėsus, bet šalčių tuotarpu nėra, rytais medžių viršunėse gieda špokai. Nemune vandens stovis beveik normališkas kaip vasaros metu. **Lietuvos sunus.**

Valstybės Tarnų Sąjunga.

Kaunas. Sekmadienyje, 22 Kovo 3 valandą po pietų Rotušės salėje atsibuvo Valstybinių ir Savivaldybių Įstaigų Tarnų Profesinės Sąjungos Kauno Skyriaus metinis susirinkimas. Nors susirinkime be pačių sąjungos narių dalyvavo ir svečių, vienok susirinkimas buvo neskaitlingas, viso apie 200 žmonių.

Iš skyriaus valdybos pranešimo pasirodė, kad Kauno skyriuje narių esama 1010 žmonių, bet iš jų nario mokesnį moka 700 narių. Iš skyriaus valdybos pranešimo paaiškėjo, kad Lietuvos valdininkų profesinė sąjunga netiktai, kad nestiprėja, bet dargi silpnėja. Butent, praėjusiais metais Kauno skyriuje narių dar buvo 2000, o dabar pilnatiesių narių esama tik 700. Šiame susirinkime buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba, revizijos komisija, garbės teismas, atstovai į busiantį IV skyrių atstovų susivažiavimą ir po to susirinkusieji su nupuolusiu upu išsiskirstė.

Sąjungos narys.

Vėl riaušės Šančių bažnyčioje.

Šančiai, Kauno priemiestis. Penktadienyje, 20 Kovo 6 valandą vakaro Šančių parapijinėje bažnyčioje tarp lenkiškai ir lietuviškai kalbančiųjų maldininkų buvo iškilę riaušės, rezultate kurių lenkuojantieji galvatrukčiais išsinešdino iš bažnyčios. Riaušės įvyko prie šiokių aplinkybių: lenkuojantieji iš vietinio klebono išgavo leidimą penktadienių vakarais giedot "Griaudžius Verksmus". Gi tuli jautresnieji lietuviai tame lenkų žygyje numatė jų įsigalėjimą ir dėlto ryžosi jiems sutrukdyt ką ir padarė. Susirinkus lenkams paskirtu jiems laiku į pamaldas bažnyčion, atėjo keliatas lietuvių su tikslu lenkuojantiems pakenkt. Pradėjus lenkams kalbėt maldelę, lietuviai ėmė giedot. Tai matydami lenkai labai subruzdo, pradėjo nerimaut ir leidosi bėgt laukan per zakrastijos ir didžiasias duris.

Išbėgę iš bažnyčios, šventoriuje ir gatvėje lenkai susirinkę į burius, visaip smerkė ir keikė lietuvius, už nedavimą jiems ramybės, o nekurie apgailestavo savo bailumą, kam bėgo iš bažnyčios niekeno nevejami—stačiai išsigandę savo šešėlio. Šiame lietuvių-lenkų kivirčiuje iš viso lenkų elgimosi aiškiausiai buvo matyt, kad toks trukšmingas jų bėgimas iš bažnyčios buvo paruoštas anksčiau nustatytu planu, kad paskiau turėjus progą kaltint ir smerkt lietuvius, kad juos išvijo iš bažnyčios ir neduoda melstis.

Dėl tokio negeistino incidento nepagirtini yra ir tie lietuviai, kėlusieji bažnyčioje riaušes ir toks jų kovos budas lietuvių tautai daugiau gali atnešt žalos negu naudos. **Lietuvos sunus.**

Lietuvos bolševikai peršasi tarnaitėms.

Kaunas. Lietuvos bolševikai, budami kaipo aiškiai priešvalstybinis ir nelegališkas elementas, ir pertai nepajiegdami nieko tokio įžymesnio savo naudai nuveikt, ir dėlto jų visas veikimas apsireiškia tik slaptos literatūros skleidime. Lietuvos bolševikai, neturėdami galės viešai už save agituot, Kaune ir provincijoje, jie gana dažnai primėto spaudintų lapelių, kuriuose paprastai buna prirašyta visokių nebutų dalykų, karčių ir graudingų aimanavimų, griežtų smerkimų esamosios valdžios ir kurstymų prie sukilimo.

Šeštadienyj, 7 Kovo, iš nakties, Kauno gatvėse buvo primėtyta ir prisagstyta bolševikiškų proklamacijų, adresuotų darbininkėms ir tarnaitėms. Minėtųjų proklamacijų įžangoje visupirma primenama, kad kovo 8 diena, tai esanti tarptautiška darbininkių kovos šventė. Tą dieną, girdi, viso pasaulio klasiškai susipratusios darbininkės kelia opiausius darbininkių ir tarnaičių reikalavimus, stoja po raudona komunistų partijos vėliava ir šaukia į kovą prieš ponus ir visokius siurbėles ir t.t. Todėl ir musiškiai bolševikai, pripasakoję ištisą litaniją, neva kenčiamų Lietuvos tarnaičių ir darbininkių vargų, 8 kovo dienai, šaukia jas trigubai įtempt savo jiegas, šaukiant susirinkimus, reikalaut už darbą lygaus užmokesčio su vyrais, 8 valandų darbo dienos, bedarbiams darbo, duonos ir t.t. Proklamacijų tekstas užsibaigia sekančiais šauksmais: Šalin kapitalizmo tvarka! Šalin darbininkų išnaudotojai buržujai ir budeliai žvalgybininkai! Šalin socialdemokratai, gražiai kalbanti darbininkėms ir pilvais šliaužiojanti prieš buržuazija! Tegyvuoja bendra darbininkių ir darbininkų pasiliuosavimo kova! Tegyvuoja Lietuvos komunistų partija ir Kominternas—musų kovos vadas".

Pažymėtina, kad ką tiktai paskleistose bolševikų proklamacijose, po kurių tekstu yra pasirašęs Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas, be trukšmingų šukavimų, randasi stačiai vaikiškų pasakų, kame tarp kitoko sakoma: "To negana, spekuliantų krikščionių demokratų valdžia ruošiasi į karę prieš Sovietų Respublikų Sąjungos darbininkus. Nors jau dabar šimtai karių ir darbo invalidų neaprupinti ir jų šeimynos didžiausiame skurde, jie trokšta padaryt naują skerdynę. Dėl pelno esą buržujams negaila išžudyt tukstančius darbininkų, kitus be rankų, be kojų palikt" ir tt. Trumpai tariant, lietuviškieji bolševikai apsimetę durneliais tvirtina, kad Lietuva rengiasi užpult Rusiją ir pradėt su ja karę.

Argi tai dar reikia vaikiškesnių pasakų, kokias apdumimui akių nesidriovi skelbt Lietuvos bolševikai, norėdami suviliot darbininkus, vienok veltui. Labai aišku, kad tokiems bolševikų plepalams, jog mažytė Lietuva, viso turėdama 3 milijonus gyventojų ir rengiasi kariaut su Rusija, turinčia virš 100 milijonų gyventojų, nepatikės netik Lietuvos darbininkai, bet ir tarnaitės, kurias, kaip matyt, bolševikai skaitydami nieko ne nuvokiančiomis, išdrįsta joms tokias nesąmones rašinėt. **Lietuvos sunus.**

Svetimžemių žmonių ir vaikų Imigracija.

Savo pranešime kongresui prezidentas Coolidge, apart kitų dalykų, štai ką pasakė:

"Norėčiau matyt, kad įstatymai butų daromi žmoniškesniais tiems, kurie čia jau gyvena ir nori parsitraukt kitus savo šeimynos narius."

Darbo ministeris Davis, savo metiniame raporte kongresui paduoda tam panašią rekomendaciją. Jis sako:

"Kvotoje parupinčiau sekančias pirmenybes: Vyrai, žmonos ir nepilnamečiai vaikai tų svetimžemių, kurie yra išgyvenę vienus metus Suvienytose Valstijose ir kurie liečiami 1924 m. akto. Ši pirmenybė yra siuloma, kaipo žmoniškumo ženklu".

Tuom matoma, kad administracija labai nori pagelbėt visiems naujai atvykusiems į Suv. Valstijas be žmonų ir vaikų, su vilčia parsitraukt juos kada nors vėliaus. Naujojo imigracijos įstatymo dėsniai dažnai perskiria daug šeimynų. Įstatymas, kaip dabar kad yra, įleidžia vyrus, žmonas ir vaikus piliečių, ar turinčių pirmenybę kvotinių imigrantų, bet nemini vyrų, žmonų ir nepilnamečių vaikų svetimžemių Suv. Valstijose, kurie neturi jokios pirmenybės ir kurių vizų aplikacijos yra sprendžiamos sykiu su kitomis aplikacijosmis tokioje eilėje, kokioje gaunamos.

Sunkumai, kuriuos turi panešt svetimžemiai vyrai, apsigyvenę šioje šalyje, pirengę namus žmonoms ir vaikams ir dabar visos jų pastangos nueina vėjais, arba yra perskirti nuo šeimynos ilgam laikui, yra iliustruojami atsitikime imigranto iš Vokietijos, kuris neseniai norėjo parsitraukt savo žmoną ir vaiką. Žmona padavė prašymą imigracijos vizos konsulio ofise Muenchene, ir jai buvo pasakyta, kad jos vardas bus padėtas sykiu prie kitų, kurie padavė visų prašymus, ir kad ji bus pašaukta Sausio mėnesyje 1927 m.

Reikia patėmyt, kad Darbo ministerio rekomendacijos dar nėra įstatymais ir netaps įstatymais tol, kol kongresas jas priims. vienok, bile kokios atmainos, kurios bus daromos, kad pataisius imigracijos įstatymą šiuom žvilgsniu, turi but prezidento užgirtos, ir jis turi pasirašyt po nauju įstatymu, kad jie galėtų veikt.

Gyvunai kaipo mechanikai.

Mokslininkai, tyrinėdami įvairių gyvunų gyvenimą ir jų veikiamus darbus, įgijo nuomonę, sulyg kurios, gyvunai, kaip tuli paukščiai, laknos ir kitoki, yra koki nors amatninkai ar šiaip kokių dalykų žinovai, ir savo darbus atlieka taip kaip ir specializuoti žmonės.

Bitės priskaitoma prie geometrų, nes jos aviliuose savo korius taip subudavoja, kad vaško sienelių tankumas, vaško tirštumu atpildo visus plyšelius.

Vandeninis voras Mautilus, yra jureivis; jis keliauja savo kelionę, kurion pusėn nori, ton keliauja, ir kur nori, ten sustoja, ne atsižvelgiant į vėjo putimą, nė vandens bangavimą.

Daugelis paukščių užsima giedojimu, ir tuomi jie skaitosi dailininkais—muzikantais ir dainininkais.

Bobras kaipo arhitektas. Jis moka pats nusikirst medžius ir pasistatyt sau namus, taipgi moka sudaryt tvenkinius, vandens sulaikymui.

Vandeninė žiurkė kaipo inžinierius. Ji netik moka pasidaryt sau tinkamoje vietoje namus, bet dar sugėbi išraust kanalus, tunelius, ir tais sutraukiant vandenį, apsausint žemę.

Širšės kaipo fabrikantės. Jos savo lizdus dirbasi iš popieros, kurią pačios pasigamina; jas butų galimą pavadint net popieros išradėjomis, nes kaip sakoma, vienas mongolas išrado budą popieros išdirbimui, tik nuo širšių pasimokinęs.

Šilkvabaliai išrado budą šilko padirbimo, ir tuomi savo išradimu jie prigundė žmogų prie šilko pramonės.

Skruzdės yra gerais arhitektais ir kariškais žinovais. Savo gyvumu, sumanumu ir darbštumu, jos gali but vadinamos diplomatėmis.

Overys kaipo pervažninkės. Ant medžio šakos, ar sudžiuvusios žievės, jos moka perplaukt kad ir didelius vandenius. Tokiose kelionėse, savo važį valdo su pagelba savo vuodegos, kurią užrietę panaudoja vieton žėglių. Prie to jos yra ir didelės ekonomistės. Iš jų žmonės daug ko pasimokina. Jei rudenyje į savo namelius jos prisigabena daug maisto, žmogus sprendžia busiant gilią ir ilgą žiemą, gi jei jų namouse maisto yra nedaug, žiema bus trumpa. Tas pats su laukinėmis pelėmis ir kitais, joms panašiais gyvunais.

Šunias, vilkai, tigrai ir kiti žvėrys—ekonomistai. Kuomet jie prisimedžioja maisto daugiau negu galima sunaudot vienu kartu, atlikusią dalį kasa žemėn, kad sunaudojus kitu kartu.

Kaip čia paminėti, taip ir daugelis kitokių gyvunų, yra dideliais žinovais, netik jau esančiųjų, bet ir busiančių dalykų, ir tai net tokių, apie kokius žmogui ir mintis nepareina, arba kitaip sakant, jie geriau apie dalykus nusianmo, už žmogų. Paveizdan, olose gyvenančių gyvunų nujautimas ilgumo ir gilumo busiančios žiemos, yra tikrai stebėtinu Iš ko gyvunai gali tai numanyt, mokslininkai ikišiol nežino, nors gana daug rupesčio ir darbo tam padėjo.

Neleiskite Pleiskanoms Sugadinti Jusų Gražumą

Atsargiai prižiurimi nagai, sveika veido išžiura ar naujausios mados aprėdalai nebus patėmyti, jeigu plaukai bus pilni pleiskanų. Nedaleiskite, kad tie ikyrųs balti parazitai gadintų jusų gražumą. Naudokite

Ruffles

kas vakaras per dešimt dienų ir pleiskanos tuojaus išnyks. Po to retkarčiais naudojant apsisaugosite nuo jų. Ruffles parduoda jusų vaistininkas po 65c bonką arba 75c tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Naujas Lietuvis Graborius

JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jus draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo, Reumatizma, Rankų, Kojų, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

STRAIPSNIS 120

Miego Svarba

Miegas svarbus yra vaikams. Tik del penėjimo reikėtų vaikas išbudint. Jie tuoj įgauna paprotį keltis tik del reguliariškų penėjimų, ir yra paprasta, kad kudikis miega ištisą naktį nuo šešių iki šešių, pradedant su trečiuoju mėnesiu. Jie turi but laikomi šiltame, gerai išvėdintame kambaryje. Yra paprastą, kad normalis kudikis išmiega 20 valandų ir 24. Po pirmo meto jiems reiktų snustert kiek paryčiais ir po pietų, vieną ar dvi valandas. Rytinį pogulį jie patys savaime atsipratina po dvicių metų. Bet popietinį reikia palaikyt iki šešių metų ir vėliau.

Sviežias Oras

Sviežias oras yra tiek reikalingas kaip miegas. Kudikis turi jo gaut nuo gimimo. Kambarys turi but gerai išvėdintas, bet tas nereiškia šaltas. Dviejų savaičių kudikis vasarą, o keturių iki šešių žiemą, kudikis turi but aklimatuojamas, taip sakant, su lauku. Vasarą jokių prisirengimų nereikalinga, bet žiemą yra gerai kudiki apsupt lyg išvežant lauk. Tada reikia atidaryt langus plačiai kokią valandą ar ilgiau, nededant kudikio į vėją. Tą padarius keliatą dienų, kudikis gali but išvežamas lauk. Kudikis turi kas dien gaut šviežio oro, ar stuboje ar lauke. Žiurint koks oras. Geriausias laikas yra nuo 10 ryto iki 3 po pietų. Jis turi but gerai apsaugotas nuo vėjų, šalčio ir dulkių. Kudikiui augant, reikia jis ilgiau laikyt ore, o prie gero oro, galima jį laikyt tenai visą dieną.

Mankštinimas

Mankštinimas tai tiek svarbus kiek šviežias oras ar miegas. Labai jaunas kudikis gauna tiek mankštinimo kiek reikia, spardydamasis, voliodamasis ir rėkdamas maisto. Devynių ar dešimts mėnesių paprastai pradeda roplinėt, ir prie to reikia jį akstint. Paprastai kudikis bando vaikštinėt metų amžiaus, bet čia kudikis skiriasi. Kudikį nereikia ragint vaikščiot ar stovėt ilgiau negu jis pats nori.

Sveiki kudikiai yra tautos turtas. Jei negali žindyt savo kudikio, neimk jokių šansų. Duok jam Borden's Eagle Pieną, maistą, kuris pasekmingai išauklėjo šimtus tukstančių kudikių bėgyje pastarų 62 metų. Tukstančiai gydytojų po visą šalį rekomenduoja Eagle Pieną delto, kad jis lengvai suviršKomas ir maistingas. Eagle Pienas yra grynas ir sveikas. Jis lengvai suviršKomas, ir jo visados gali gaut grosernėje, nežiurint kur eisi.

Tiktai nuolatinis saugojimas iš tė-

vų pusės palaikys kudikius nou ligos užpuolimų bei užtikrins jiems jaunystės vikrumą ir stiprią sveikatą, kurie yra busiančios laimės ir pasisekimo pamatai. Užganėdintiniausi rezultatai gaunami penint nedapenėtus kudikius, su Eagle Pienu. Mokyklų vaikai, kurie kentė nuo silpnumo maisto, stebėtinai pasitaiso su Eagle Pienu, kuomet tas dedamas į jų paprastus valgius. Visi vaikai turėtų gaut vieną sykį Eagle Pieną į dieną, apart paprastų valgių. Atmiešk du šaukštu Eagle Pieno su trimis ketvirtadaliais puoduko šalto vandens. Kiti vaikai geriau jį myli su ginger ale, vaisių sunkomis, suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvienę savaitę ir pasidėk at-

Per virš šešiosdešimts septynius metus gydytojai išrašinėjo ir rekomendavo Borden's Eagle Pieną motinom kurios negalėjo žindyti savo kūdikių.

Eagle Pienas yra švarus, saugus ir sveikas maistas, tyčia prirengtas kūdikių penėjimui.

Jei prisiūsite šitą apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, tai bus Jums jūsų kalboje paaiškinta kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

Dept. I

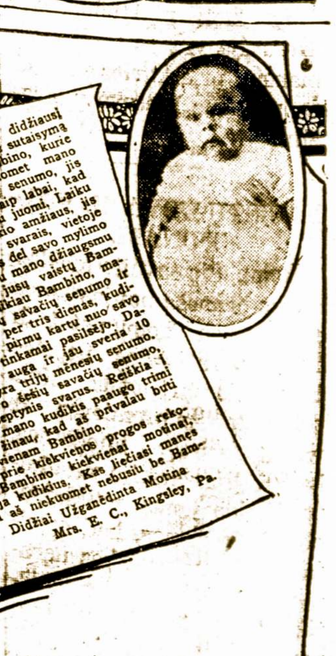

Dėkingos Motinos Liudymas

Aukščiau pacituotas laiškas kalba pats už save. Jis yra tik vienu iš daugelio laisvanoriai mums siunčiamų pranešimų, liudijant apie linksmus davinius, gautus naudojant Bambino nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, viduriavimo (diarrhoea).

Bambino pavyzdis ir Dr. Richterio Knyga Motinoms bus pasiųsta dykai kiekvienam, kas tik pareikalaus. Bambino parsiduoda visose vaistinėse po 35c bonka, arba galima gauti tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States $2,50
In Foreign Countries $3.00
Single copies ..... 5 cents.
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose $2.50
Kitose valstybėse $3.00
Pavieniai egzemplioriai ..... 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Enterned as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

TAUTŲ LYGOS PLANAI SUDARYMUI NAUJOS VALSTYBĖS.

Per tulą laiką ėjo kalbos ir planavimai, kaip reiktų sudaryt Pabaltijos valstybių sąjungą, kurion įeitų Lenkija, Lietuva, Latvija, Estonija ir Finija, kurios suvienytomis spėkomis galėtų priešintis Vokietijai ir Rusijai, kuomet šiodvi mėgintų susiartint. Tokios sąjungos labiausia pageidaujančiomis viešai pasirodė Lenkija ir Tautų Lyga.

Dabar tautų lygoje atsirado jau kitas upas. Anglijai patrėmus tautų lygos ypatingojo posėdžio protokolą ir Vokietijai išreiškus savo mintį, kuria ji pasisakė nepripažįstanti rubežiaus tarp jos ir Vokietijos, ir tai minčiai pritarus Anglijai, tautų lyga nusiminė, ir pirmiau svajota Pabaltijos sąjunga ėmė jau nepasitikėt. Dabar ji jau vieton sąjungos svajoja apie sujungimą visų Pabaltijos valstybių, pridedant prie tų ir Lenkiją, kad taip sudarius vieną valstybę, vadinamą, "Pan-Baltija". Tokia valstybė, girdi, butų didele jiega, kurios turėtų bijot ir Vokietija, ir Rusija, ir pačios dabar atskiros Pabaltijos valstybėlės turėtų sau užtikrintą buvį, kuomet dabar joms visoms, mažą jiegą turint, parsieina drebėt už kasdieninį rytojų.

Atsargumas visur reikalingas, todėl ir tautų lyga, svajodama apie sudarymą "galingos" Pan-Baltijos valstybės, kalbasi atsargiai. Ji žino Lenkijos pragobumą ir neramų budą. Ji žino Lietuvos nusistatymą link lenkų, Lietuvai nuolat skriaudas dariusių. Ji gerai žino ir Finijos žmonių budą, dėl kurio su jais "pyragų nevalgysi". Nuo finų toli ne atsilieka ir estonai. Taigi suvienyt visas šias tautas, vienoms prieš kitas nenusileidžiančias, panaikinant pačias valstybes, kiltų didelis skandalas ir tikslas liktųsi ne atsiektas.

Ir surandama tam "galima" priemonė. Girdi, visas valstybes sujungiant vienon, reikalinga Pan-Baltijos valstybę sutvarkint Šveicarijos pavidalan, paskirstant ją į kantonus. Kiekviena dabartinė valstybė vadintųsi kantonu, tegul sau autonomiškai valdytųsi, taip kaip dabar šiaurinės, Amerikos, Suvienytų Valstijų republikos valstijos, su savo įstatymais taikantės prie federališkos valdžios. Federališkas seimas galėtų leist bendrus įstatymus visai valstybei, gi kantonai savo įstatymais tik turėtų taikytis prie federališko seimo išleidžiamų įstatymų. Tokiu budu visos dabartinės valstybės liktųsi ne nuskriaustos ir galėtų sau ramiai gyvuot, viena kitą ne skriaudžiant.

O nauda iš to kokia! Pirmiausia, suvienijus visų dabartinių valstybių kariumenes, kokia tai didelė kariumenė butų, ir kaip prieš ją turėtų drebėt ir Rusija, ir Vokietija. Paskui, kokia didelė valstybė butų, kaip skaitlinga savo gyventojais. O kaip turtinga šalis! Javais, giriomis, mineralais, vandeniais ir maisto produktais, butų tai turtingiausia šalis Europoje, na, žinoma, ir todėl laimingiausia šalis butų.

Beto, girdi, dabartinėms Pabaltijos valstybėlėms gyvenimas trumpas. Į jas godžiai žiuri ir rytai, ir vakarai. Lenkiją begėdiškai išnaudoja Francuzija. Anglija kiša savo paskolas pajurio valstybėms. Prikiš paskolų, pristeigs sindikatų, užviešpataus savo įtekme, ir kągi? Pasitaikius tinkančiai progai, pastatys ultimatumą, ir pavergs tas valstybėles, paskui įsteigs savo kolionijas, ot ir pasekmės. Nė viena iš dabartinių valstybėlių, negalės atsispirt.

Anglija galės taip pasielgt su Latvija, Lietuva ir Estonija. Su Finija galės taip pasielgt Rusija. O Vokietija ką? Vokietija jau parodė ką ji siekia. Anglijai sutinkant, Vokietija jau pasisakė eisianti išdraskyt Lenkijai rubežių ir pasiimt sau Lenkijos dalis. O kas gali užtikrint, kad čia nėra sumokslas su Rusija ir, kad Vokietijai siekiant iš pietų ir vakarų, tą patį Rusija darys iš rytų, kuomet Anglija įsiskverbs jurėmis, iš šiaurės? Kokios tada pasekmės? Aišku kiekvienam: Anglija paglemž Lietuvą su rytine Prusija ir Latviją su Estonija, gi Vokietija su Rusija pasidalys Lenkiją, o Finija priklausys nuo Anglijos ir Rusijos malonės; kuriai jų Finija teks, tas priklausys nuo derybų. Ir tada susidarys trys galiunai, kurie sveikinsis pačių sau nusistatytais rubežiais.

Taip tai tautų lyga persistačius sau Pabaltijos valstybių likimą, ir pageidauja sudarymo naujos, "galingos valstybės, kuri galėtų pagrumot ir Anglijai ir Vokietijai, ir Rusijai. Ar tas gyveniman įvyks, ar pasiliks tik galvojimu, parodys tai ateitis. Tik vienas dalykas ikišiol aišku, kad visgi nesitikima ką nors atsiekt "demokratiškumais", ir vieton jų, ieškoma priemonių ginklo išgelandymui.

Prohibicijos vaisiai.

Priverstina blaivybė, kuri paprastai šiadien vadinama "prohibicija" (prohibition—uždraudimas) Suvienytose Valstijose baigia savo gyvenimo penktus metus. Federališka valdžia šitą blaivybę įvedė išpraktikavimui, prie Suvienytų Valstijų konstitucijos aštuoniolikto paragrafo pridedant priedą, vadinamą Volstead aktu. Šis aktas bus praktikuojamas bandymas iki 1926 m. Balandžio mėnesio pabaigai, arba per septynis metus nuo akto pamimo praktikon. Jei per tuos septynis metus nebus aktas panaikintas, ar pakeistas, po septynių metų tas aktas liksis įstatymu, ir priverstina blaivybė bus vykdoma visomis griežtomis priemonėmis, kurias leis kongreso ir senato užgiriami priedai prie paties akto, nurodanti baudas visiems tiems, kurie tą įstatymą laužytų išdirbimu, skleidimu ir naudojimu svaiginančių gėrimų, kokioje nebuk formoje.

Nuo priėmimo Volsteado akto išpraktikavimui, iki pat šių dienų, buvo visokių atsitikimų. Buvo daugybės suėmimų, buvo daugybė nubaudimų ir išteisinimų, buvo net ir kruvinų susirėmimų tarpe valdininkų ir "uždraustą vaisių" gabenančių. Kuriose valstijose nėra draudžiama svaiginančių gėrimų dirbimas ir naudojimas, ten viso to buvo mažiau, nes ten tik federališkos valdžios agentai gaudė aktą peržengenčiuosius, bet kur ir valstijose "blaivybė" prilaikoma, ten viskas dedasi kitaip, nes greta federališkos, eina ir valstijos, apskričių ir miestų valdžios, tad retai kam pasiseka apeit praktikuojamas tiesas, ir tokiose valstijose netruksta baudų kalėjimu ir pinigais, įvairiems neklaužadoms.

Kitoje vietoje eina didelis "raritas" organizacijose, bažnyčiose ir tam tikrose įstaigose, kur vedama karšti ginčai už ir prieš praktikuojamą Volstead aktą. Vienur jis atrandama dideliu išganymu, kitur tikraja pražučia valstybės gyventojams, kaip morališka taip ir medegiška žvilgsniu. Ir ikišiol, kaip pozicija taip ir opozicija, pasakė daug teisybės, ir daug dalykų perdėjo, vaduodamiesi įvykusiais, ir reikalui esant pasidirbtais faktais.

Po daugybei visokių ginčų ir "prirodinėjimų" už ir prieš priverstiną blaivybę, galiaus prašneko ir p. Wheeler, pirmininkas prieškarčiaminės lygos, kuri dėjo visas savo pastangas, kad tik butų įvedama priverstina blaivybė. Ponas Wheeler, kalbėdamas vardu savo lygos, kalba ne tuščiais žodžiais pasiremdamas, bet faktais, kuriuos sudaro oficiališkai surinktos 31 valstijoje žinios, patvirtintos teismų protokolais. Jis noromsnenoroms prisipažįsta, kad paėmus bandymui priverstinos blaivybės aktą, labai žymiai pasidaugino įvairus prasižengimai, kalbant jau tik apie tokius, kuriems lemta buvo pereit per teismų proceduras ir baigtis kalėjimuose, neminint tų, kurie likosi teismo neliestais arba teismuose kaip nors išteisintais.

Sulyg Wheelerio surinktų žinių, per pastaruosius priverstinos blaivybės metus, dėl girtybės buvo mažiau prasižengimų tokių, koki buvo pirmiau, kaip ardymas tvarkos, gatvėse netvarka ir tam panašiai, bet užtai pasidaugino prasižengimai kitokios rušies, kaip paleistuvystė, šeimynų suirimams, draudžiamas automobiliais važinėjimas, nemečių ištvirkimas ir tam panašiai, kas paeina iš girtavimų. Tokių prasižengimų skaitlius mažėjo 1917, 1818 ir 1919 m. Jų 31 valstijoje 1917 m. buvo 1,050,000, 1918 m. nepilnai milijonas ir 1919 m. 990,000.

Priverstiną blaivybę pradėjus praktikuot, tie prasižengimai ėmė žymiai daugintis. 1920 m. arba pirmaisiais blaivybės metais tos rušies prasižengimai pasidaugino 950 tukstančiais, 1921 m.siekė jau 1,100,000, 1922m. siekė jau 1,250,000, 1923 m. jų skaitlius jau pasiekė 1,400,000, o 1924 metais davė jų net 1,600,000. Abelnai imant, priverstina blaivybė, per penkis metus davė septynis šimtus tukstančių naujų prasižengėlių, ką liudija "blaivininkų" organizacijos pirmininkas, remdamasis teismų protokolais, trisdešimts vienoje valstijoje.

Dėl fabrikacijų.

Pasirodžius, kad Philadelphijoje kaszinkas pradėjo pilietiškų popierų fabrikaciją, ir visa tai patyrinėjus ir persitikrinus, kad pilietiškų popierių fabrikantai "naujus piliečius" apgavo, išviliodami iš jų nemažas sumas pinigų, darbų ministeris Davis laikraščiuose skelbia keliatą pasargų tiems ateiviams, kurie dar nėra naturalizavęsi,idant jie nemėgintų jieškot budų kaip nusipirkus pilietystę, apsilenkiant visų legališkų tiesų, nes pirkta "pilietystė", apart nuostolio, išduodant tam tikrą pinigų sumą, daugiau nieko nesuteiks.

Kiekvienas, kuris jieško pilietystės, neprivalo jieškot patarimų pakampiais, bet reikalaut jų tiesiai iš naturalizacijos biurų, kurie yra dvidešimts penkiuose miestuose. Visi tie biurai, reikalaujantiems informacijų, suteiks jas dykai. Jei kam butų neparanku kreiptis į šiuos biurus, tie gali kreiptis laišku į naturalizacijos biurų centrą (United States Department of Labor, Washington, D. C.). Įstatymas reikalauja, idant ateiviams pilietystė butų suteikiama, ne pardavinėjama. Pilietystės įgijimas dabar kainuoja $5 (1 doliaris už "pirmas popieras" arba už išreiškimą noro liktis piliečiu, ir 4 doliariai už aplikaciją, reikalaujant pilietystės paliudijimo). Ateivis, kuris ne išgyvena penkis metus vienoje vietoje, turi mokėt daugiau, nes tokiam reikalinga kartais liudininkai iš tolimesnių vietų, o liudininkams jis turi apmokėt išlaidas. Nė vienas iš ateivių, jieškančių pilietystės, neprivalo samdytis advokatą kaipo patarėją, ir mokėt pinigus užtai, ką valdžia suteikia dykai. Nė vienas iš pilietystės jieškančiųjų neprivalo viskam ką tik kas pasako tikėt, nes toki pašaliniai informatoriai gali pasakyt ir netikrų dalykų. Reikia informacijas gaut iš valdiškų įstaigų.

Kurie jau yra padarę prižadus priimt pilietystę (išsiėmę "pirmas popieras"), neprivalo vilkint laiką peticijos įdavimui, laukiant paskutinių metų, po kurių "pirmos popieros" netenka vertės, nes gali pasitaikyt kokios kliutys, dėl kurių reiktų paliudymo išdavimą nukelt vėliasniam laikui. Tiesos yra įsakytinos, ne tampomos kaip elastikas. Paliudijimas ateivystės šion šalin, yra butinai gautinas iš ateivystės surašo. Šio paliudijimo reikalaujant, butinai reikalinga pažymėt metus, mėnesio dieną ir vardą laivo, kuriuom atkeliauta šion šalin, ir prieplauką, kurioje buvo įleistais, pažymint savo vardą taip kaip buvo laivakortėje užrašyta, pridedant pasargą, jei laivakortėje įrašytuose varduose buvo padaryta klaidos.

Pilietystė suteikiama tik šioje šalyje išgyvenus penkis metus. Per tą laiką reikia mokintis pilietystės, studijuojant Suvienytų Valstijų konstituciją ir principus, kad prie pilietystės kvotimų pasirodžius tikrai esant gero harakterio žmogum. Reikalinga mokintis angliškos kalbos ir šalies tiesų. Kaikas tikrina, jog ateiviams šioje šalyje gyvenant nereikia užmiršt savo motiną, bet reikalauja rištis prie savo žmonos. Kas naturalizuojasi, tas šią šalį veda sau už žmoną.

Mokinkitės skaityt angliškus laikraščius. Suvienytose Valstijose gyvena apie 14 milijonų ateivių, susidedančių iš atskirų tautų. Visi jie privalo išsimokint angliškai kalbėt ir skaityt, kitaip mes ne išvystysime tautą. Visuomenės saugumas reikalauja, kad dalykas ne apviltų.

Gyvenkite su savo kaimynais ramiai. Įvertinkite tiesas. Aštuonioliktas konstitucijos priedas yra dalia konstitucijos ir jis turi but pildomas. Naturalizacijos kvotimai peržiurės visus pragyventų metų rekordus ir atras kada tiesos buvo nepildomos, kas parodys kiek vertas pilietystės yra ateivis, norintis naturalizuotis.

Moterių turgai.

Buvo laikai, kada vyrai turėjo tiesą parduot savo žmonas, jei nebuvo galima su jomis del kokių bent priežasčių gyvent. Tokios tiesos buvo visur, tik jos buvo praktikuojamos daugiau tarpe žemosios žmonių klesos. Tarpe augštesnės klesos žmonių buvo praktikuojama perskyros, kaip ir dabar. Tik laikams bėgant, žmonų pardavinėjimas viešuose akcionuose, valdžių pradėta naikint, kol galutinai išnaikinta, nors tam ėmė daug metų.

Už kokias kainas anais laikais vyrai savo žmonas pardavinėjo, bus aišku iš to, kad vienas Rumunijos kaimietis norėjo savo žmoną parduot už dešimtį bonkų alaus. Pirkėjas vienok perkamają žmoną apkainavo dvigubai, ir parduodančiam kaimiečiui davė dvidešimts bonkų.

Kaip moteris žemai statyta anais laikais, galima suprast iš to, kad vyrai, parduodanti savo žmonas, jas vesdavo į turgų, joms ant kaklų užnarinę virvę, kaip kokius gyvulius. 1887 m. vienas kaimietis, Sheffielde, viešame turguje pardavė savo žmoną už penkis šilingus. 1797 m. Smithfielde vienas mėsininkas savo žmoną pardavė už tris gvenas. Tais pačiais metais, Chrislelio ukėje buvo surengtas moterių turgus, į kurį moterių privesta taip daug, kad jas pardavinėta nuo ½ iki 3½ gvenų.

1802 m. Derbyshire parduota vienos šeimynos manta, susidėjusi iš grinčios baldų, moteries ir vieno vaiko, už kurią pirkėjas užmokėjo vienuoliką šilingų. Per dešimtį vėlesnių metų, visuose Anglijos kraštuose moteris pardavinėta nuo keturių šilingų ir stiklinės alaus, iki vienam sikspensui ir svarui tabako. Viena iš taip parduotų moterių, mokėjo rašyt, skaityt ir melžt karves, bet buvo didelė vaidininkė. Parduota ji už vieną svarą sterlingų ir šunį New Found landijos veislės. Vienas vyriškis, pardavęs savo žmoną už penkias gvenas, pasigailėjo jos, nes buvo labai apiplyšusi, tad iš gautų už ją pinigų, dovanojo jai vieną gveną, kad nusipirktų sau naują šlebę, o pasitraukęs nuo jos, nuėjo pas bažnyčios varpininką, davė tam vieną gveną, kad tas paskambintų bažnyčios varpą, idant tuomi Dievui padėkavot, kad jis padėjo jam nusikratyt nekenčiamą pačią.

Moterių pardavinėjimo papročiai anais laikais buvo taip įsišakninę, kad dar net 1837 m. kada moterių pardavinėjimas Anglijoje jau buvo draudžiamas, kada teisme buvo vienas kaimietis nuteistas kalėjiman, už pačios pardavimą, parduotoji moteriškė teisme ėmė persigandimo balsu rėkt ir kaltint teisėją, kam tas jos vyrą "nekaltai" baudžiā. Rėksmas, žinoma, nieko negelbėjo ir nuteistasis vyriškis turėjo eit kalėjiman ir ten atbut paskirtą jam baudą, už peržengimą naujo įstatymo, su kuriuom tas žmogus dar nebuvo apsipratęs.

PRILYGINKIT

Musų Reguliares Kainas Prie Taip vadinamų "IŠPARDAVIMŲ" kainų.

3-jų ŠMOTŲ PERKIMŠTAS, KVIETKUOTAS AKSOMO SETAS. Pamanykit nupirkt tokį augštos kokybės setą tokia žema kaina. Pilnas springsų išdirbimas palaiko aptraukimą. Sunkus kvietkuotas aksomo aptraukimas. Kitos krautuvės prašo $145.00..... **$99.00**

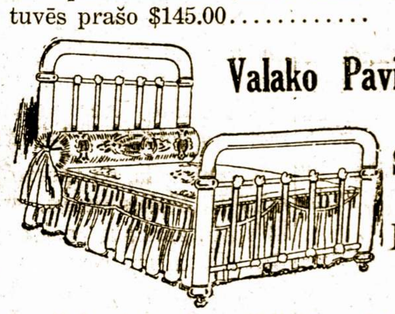

Valako Pavidale Metalinė LOVA, SPRINGSAI ir MATRASAS $19.00

2-colinių stulpų lova, išdirbta valako medžio pavidale, balta, gelsva, ar rusva. Plieniniai springsai, minkštas vilnų matrasas.

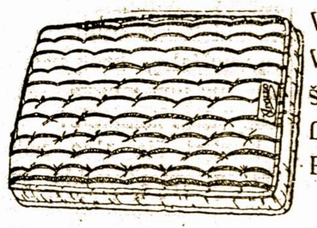

Vilnoniai matrasai $7.50
Veltiniai matrasai $12.50
Šilkiniai matrasai $19.50
Divonų matrasai $ 2.50
Pagalvės nuo.... $ 2.50
iki $7.00 pora.

Northridge Brothers

15 & 19 Millbury St. Worcester, Mass.
(Arti Vernon Square)

LIETUVIAI AMERIKOJ

PHILADELPHIA, PA.

Stato milžinišką tiltą.

Nuo Philadelphijos pradėta statyt milžinišką tiltą, skersai Deleware upę, kuriuomi Philadelphia bus sujungta su Camden miestu, New Jersey valstijoje. Darbai jau prasidėjo ir kiekvienos dienos dabar darosi žymesniu.

Statymo darbai, rods, prasidėjo prieš du metu, bet jie ėjo labai lėtai, kol upės dugne nulieta atsakanti pamatai, kad galėtų atlaikyt visą sunkenybę. Visas tiltas, nuo vieno galo iki kitam, skaitant nuo pat nuolaidumo pradžios, ilgio užims apie tris rusiškus verstus. Jo viduris bus iškeltas augštai taip, kad apačia galėtų be kliučių plaukt kad ir didžiausi laivai.

Ant kranto Philadelphijoje, kur tiltas prasidės, per tris blokus jau griaujama namai. Tiltas platumo turės tiek, kad galėtų eit juomi du gatvekarių keliai, šalia tų bėgiot automobiliai ir šalimis pėkstiems takai.

Dabar dar tik cymentiniai stulpai statoma. Stebisi žmonės iš jų didumo, nes jie išrodo kaip didžiausios triobos, kupstų pavidale. Į stulpus įmurijama geležinės virvės, susidedančios iš 18,666 plonesnių virvių, o šios, kiekviena susideda iš 306 atskirų vielų, kas sudaro 30 colių storį. Šitos geležinės virvės tiesis nuo vieno upės kranto iki kitam, viršum dabar statomų stulpų. Ant šių virvių kabos visa tilto sunkenybė, taip augštai, kad, kaip minėjau, apačia galėtų be kliučių plaukiot didžiausi laivai.

Šale minimų stulpų, yra kiti, geležiniai stulpai, ant kurių gulės pats tiltas. Šie stulpai savo augščiu praleņkia visų didžiųjų namų kreigus. Ant jų jau pradėta nert visokios geležys. Sulyg kontrakto, tiltas turi but užbaigtas iki 4 dienai Liepos 1926 m. Sako, šis tiltas kainuos dvidešimts devynis milijonus doliarių. Turbut bus tai didžiausis tiltas visame pasaulyje.

Phialdelphijoje šis tiltas prasidės nuo Vine gatvės ir baigsis Camdene, ties miesto rotuše. **K. D.**

PITTSBURGH, PA.

Šis-tas iš musų kolionijos.

Darbai pas mus eina visai silpnai. Iš kaikurių fabrikų atleido daug darbininkų nuo darbo, dabar girdėtis, kad rengiamasi įvest po 12 valandų darbo dienas, dirbant po 12 valandų dienomis ir po 12 val. naktimis.

Taigi pas mus su darbais gana blogai, bet žmoneliai to nepaiso, degtinę geria, vieni kitus pasiragindami. Pastaraisiais laikais žmonės čia labai pasileido į girtybę, ne vienas dėl to pateko jau ir į beprotnamį. Beto daugelis ir miršta dėl girtuokliavimo. Taigi ta vadinama "blaivybė" duoda gana apgailėtinas pasekmes. Pirmiau gerdavo žmonės tik tie, kurie galėdavo degtinės nusipirkt, šventadieniais nė tie negaudavo. Dabar viskas kitaip: geria visi, visur ir visada. **Tiesą mylintis.**

LOWELL, MASS.

Kelios žinios iš musų kolionijos.

Vytauto Kliubas turėjo surengęs vakarą su pamarginimais. Nors tą vakarą labai lijo, tačiaus publikos prisirinko pusėtinai. Pelno turės atlikt keliatas doliarių. Šis kliubas gyvuoja gerai. Turi savo vasarnamį, prie ežero kranto, kur vasaros metu praleidžiama laikas.

Neseniai čia, po operacijai mirė K. Mukos sunus, vos 14 metų amžiaus sulaukęs. Buvo labai rimtas vaikinas, lavinosi muzikos ir jau neblogai griežė smuiką. Buvo pabaigęs pradinę mokyklą ir jau rengėsi įstot į augštesnę. Numirdamas paliko dideliame nuliudime tėvą, močiaką, brolį ir seserį. Lai bus jam lengva ilsėtis šios šalies žemelėje!

Darbai čia eina nekaip. "Mašinšapiai" veikia menkai, gi medvilnės išdirbystėje dirbama po 4—5 dienas per savaitę. Nėra gerovės ir kitose išdirbystėse, vien čeverykų siuvyklose tuomkart gerai dirbdama; kaip ilgai darbai taip eis, niekas nežino.

Organizacijų lietuviai čia turi keliatą. Yra ir SLA. kuopa, bet ji gyvuoja menkai. Mat vietiniai lietuviai dar nemoka įvertint šios organizacijos naudą, tad ir jos auklėjimu nesirupina, net ir tie, kurie laikraščius skaito. Be šios kuopos dar keliatas pašelpinių draugijų, bet visų jų gyvenimo metai jau suskaityti, nes visų iždai išsekę, o pinigų nėsant, ir gyvenimas negalimas. Rodosi vienas išėjimas iš to galėtų but, tai visų draugijų suvienijimas į vieną ,tada butų daugiau naudos.

Tiek šiuomkart

Skaitytojas.

HARTFORD, CONN.

Iš draugijų gyvenimo ir dar kas.

Ukėsų Kliubas turėjo vieną nemalonumą. Pernai rudenyje, kaip jau buvo "Amerikos Lietuvyje" rašyta, elektrikinis trukis užmušė kliubo narį, Čapliką. Betyrinėjant visą tą nelaimingą atsitikimą kliubo komisijai, vienas narys paaiškino, buk atrasta raštas, kuris liudija, jog Čaplikas papildė saužudystą. Sulyg kliubo įstatų, pomirtinė tokių narių, kurie saužudystą papildo, negali but išmokėta. Ir pomirtinės išmokėjimas tapo sulaikytas.

Bet kada parsiėjo tikrai prirodyt Čapliko saužudystą, tai prirodyt nebuvo kuom. Komisija rėmėsi vien valstijos inžinierių, Joseph P. Wallews ir Henry F. Billings raštišku raportu, kuriame pasakyta, kad Čaplikas "gal buvo girtas" ir gal todėl įvyko mirtis. Gaila, kad žmonės mėgsta leist tokius gandus, kurių teisingumą jie neturi kuom prirodyt.

Lietuvos Sunų ir Dukterų draugija turėjo surengusi vakarą su paskaita. Prelegentu buvo dr. A. Petrika iš New Yorko, kuris skaitė paskaitą tėmoje "Dantys ir sveikata". Paskaita buvo labai įdomi ir susirinkusi publika paskaita užsiinteresavo. Po paskaitai buvo duota keliatas paklausimų, kuriuos prelegentas tinkamai išaiškino.

Vietiniai, Hartfordo gyventojai pastaruoju laiku labai užsiinteresavo sūėmimu plėšikų "karaliaus" G. Chapman, kuris pernai New Britaine nužudė policistą. Laike bylos pilnas teismabutis prisirinko žingeidaujančiųjų ir net iki 12 valandai nakties laukė teismo nusprendžio ,bet teisėjai vis dar nesutinka, kad Chapman butų policistą nužudęs (Chapman jau yra pasmerktas pakorimui. Red.).

Kliubo report.

LAWRENCE, MASS.

Apie musų jaunimą.

Čia musų jaunimas turėjo susitvėręs Dailos darugijėlę su horu, kurį vadovavo ir mokino C. Navadauskas. Ir horui pusėtinai sekėsi. Turėjo surengęs kelis vakarus, kurie vis davė geras pasekmes. Ir viskas butų buvę gerai, bet nelaimei, atsirado draugijėlėje noras, kad Navadauskas juos mokintų dykai. Įeigas, kokios ižde buvo, jie norėjo laikyt nejudinamomis. Navadauskas, žinodamas, jog draugija turi pinigų, atsisakė mokint horą. Tokiu budu horui pasilikus be mokintojo, parsiėjo jam mirt, turint iždе apie 40 doliarių, lyg tai pelei aruode.

Mirus horui, kaikurie iš buvusių narių, naktimis negalėjo miegot... jiems vis sapnavosi tie likę pinigai, o labiausia sapnavosi vienam seniui, gyvenančiam su antra, jauna pačiute. Jo pastangomis sušaukta mirusio horo narių susirinkimas, kuriam pasiulyta aptart,ka padarius su likusiais horo iždе pinigais. Tuli patarė juos paaukaut Lietuvos našlaičiams, kiti užsimanė susirengt vakarienę. Ir taip stojosi: nutarta surengt vakarienę. Vietą vakarienei paskyrė pats propinatorius, savo namuose. Ir taip nutarta. Už vietą paskaityta penki doliariai ,ir su tuom sutikta.

Tegul jau sau viskas taip ir butų, bet peiktina, kad ton vakarienėn ne pakviesta netik visi buvę nariai, bet net ir p. Navadauskas nekviesta. Susirinko tik patys pašaliniai, ir "suėdė" net penkioliką keptų paršiukų. Visai neprisiminę apie savo buvusį mokintoją, kuris prie horo daug sunkaus darbo padėjo. Tikrai cigoniškai.

Patartina visiems darbštesniems lietuviams, bent ateityje apsisaugot nuo tokių "alkanų cigonų".

Patarėjas.

Amerikos dailininkai.

Per pereitus kelis metus New Yorkas tapo vienas didžiausių dailos centrų pasaulyje. Paveikslų parodos nuolat buva šiame mieste. Yra pavasario, vasaros, rudens ir žiemos parodos; kaikurias parodas surengia grupos dailininkų. kitas pavieniai dailininkai, kitas svetimų šalių dailininkai. Daugybė žmonių lanko tas parodas, ir dailininkams pasiseka parduot daugelį savo paveikslų, kas rodo, kad šitas išsivystymas yra nuolatinis.

Buvo laikai kuomet dailininkams buvo sunku pragyvent Suvienytose Valstijose. Tais laikais žmonės užsiėmė pagerinimu šalies civilizuotiems žmonėms ir negalėjo rupintis gyvenimo papuošimais. Bet veik nuo pat pradžios šalies istorijos, Amerika turėjo savo garsius dailininkus, kurie nerasdami sau vietos šioje šalyje, išvažiavo Europon ir ten sekė dailininkystės uždavinius. Buvo dailininkų, kurie apleido savo prigimtus talentus ir dirbo prie kitų, pelningesnių profesijų. Pav., yra du garsųs išradėjai, kurie buvo gabųs dailininkai, bet apleido savo pašaukimus ir užsiėmė mehaniškais išradimais. Tai buvo Fulton'as, kuris pabudavojo pirmą praktišką laivą tarp New Yorko ir Albany miestų, ir Morse, telegrafo išradėjas.

Bet pirmas dailininkas buvo Benjamin West. Jis gimė Pennsylvanijoj, 1738 metais, paėjo iš kvakerių, kurie nebuvo prielankųs mažam Benjamin'ui. Yra pasaka apie šitą dailininką, jog kuomet buvo mažas vaikas, jis mėgdavo praleist savo laiką Pennsylvanijos giriose, darydamas teptukus, ir vartodamas spalvas, kurias gavo nuo indijonų šeimynų, kurie matydami jauno dailininko talentus, tėmyjo vaiką piešiant. Jo pirmas teptukas buvo padarytas iš katės uodegos. Jo tėvas matydamas sergančią katę, manė, kad katė nepagydoma ir ją reikėjo nužudyt, ir tik tada sunus prisipažino prie kaltės. Budamas 23 metų amžiaus jis išvažiavo Italijon. Visur buvo patiktas su dideliu žingeidumu, nes buvo atvykęs iš taip vadinamos laukinės šalies. Net ir Europos inteligentai tada žiurėjo į amerikiečius su abejojimu. Pasakota, kad kuomet Benjamin West buvo perstatytas Ryme nebyliui kardinolui Albani, kuris labai mėgo dailą, kardinolas paklausė savo draugų ar jaunas dailininkas nebuvo raudonas arba juodas, ir nusistebėjo išgirdęs, kad baltas. West'as padarė greitą progresą Europoje. Nuvykęs Anglijon tapo vienas iš pradėtojų Royal akademijos. Vėliaus tapo jos prezidentu. Prieš mirtį Benjamin West turėjo reputaciją kaipo vienas iš didžiausių dailininkų visų amžių, kuris turėjo pasiimt savo vietą su Raphael'u arba Michael Angelo. Vėlesnė gentkartė nedavė jam tos garbės, bet vistiek West'as buvo prakilnus ir originališkas dailininkas. Vienas iš jo garsiausių paveikslų yra užvardintas "Wolf'o mirtis". Wolf buvo Anglijos generolas, kuris krito Quebec'o kovoje, kuri tai kova padarė iš Francuzijos kolionijos Kanadoj, angliška kolioniją.

Benjamin West buvo pirmas iš dailininkų, nupiešęs kareivius savo orginališkuose uniformose, neaprengė juos visokiais išmislais, kaip tai kiti artistai tuom laiku darė. Daugelis žmonių jį už tai baisiai kritikavo. Bet garsusis Reynolds persitikrino žiurėdamas į tą dalyką West'o akimis. Vėlesnės dienos parodė, jog West'o nuomonė buvo teisinga, nes kaip juokinga butų šiądien matant Anglijos kareivį, apsirėdusį kaipo Julius Cezaras, bet West'o laiku visi taip darė.

Kitas garsus dailininkas buvo Gilbert Stuart, kuris nupiešė Washington'o paveikslą. Kaip West'as, Stuart irgi rado laimę ir pagarsėjo Londone. Bet šis buvo keistas žmogus. Jis greitai praleido savo pinigus. Kuomet buvo garsus dailininkas, samdydavo francuzišką virėją ir užkviesdavo visus savo draugus kasdien ant pietų. Tas ilgai negalėjo tęstis, ir Stuart'as buvo priverstas apleist Angliją, pabėgdamas nuo savo skolininkų. Tas atnešė daug gero Amerikai,nes Stuart'as turėjo sugrįžt į savo gimimo šalį. Sugrįžęs, per visą savo gyvenimą piešė paveikslus visų musų prezidentų, apart vieno, ir beveik visus revoliucijoje atsižymėjusius vyrus. Jo paveikslai, Washington'o, yra garsiausi, iš kurių geriausias yra "Athenaeum" galva, kuris parodo kairę dalį veido. Originališkas randasi Bostone dailos muzėjuje, bet Stuart'as, kaipo pramoninkas padarė nemažiaus 50 kopijų to paveikslo. Ir šiadien kiekviena dailos kolekcija turi nors vieną Stuart'o "Washingtonn'ą". Tas artistas piešdavo daugelį paprastų žmonių. Vieną dieną vienas Boston'o pramoninkas prašė jo nupiešt paveikslą jo žmonos. Dailininkas tą padarė. Kuomet paveikslas buvo užbaigtas, žmogui nepatiko. Dailininkas klausė, ką dailininkai gali daryt? "Atnešate jam bulvę ir norite, kad jis nupieštų persika".

Civiliškos karės metais pasirodė kitas garsus dailininkas—Winslow Homer. Homer pradėjo savo gyvenimą kaipo karės iliustratorius, perstatant kareivius savo stovyklose ir ant karės lauko. Jis pagarsėjo kaipo iliustratorius, bet tas garsumas priklauso vėlesnių laikų dailininkui. Jis paprastai piešė akmenuotus krantus ir jures. Nė vienas kitas artistas neprijautė vandens galybę kaip jisai. Žiurint į jo vandens paveikslus galime matyt vandens įvairias permainas.

Europai geriausiai žinomas Amerikos dailininkas James A. McNeill Whistler. Jis pradėjo dailos mokslą Petrograde, Rusijoj, ir praleido beveik visą savo gyvenimą Paryžiuje ir Anglijoje. Jo garsiausias paveikslas yra paveikslas jo motinos. Yra vienas iš pasaulio garsiausių paveikslų ir milijonai kopijų paveikslo reprodukuota. Kuomet paveikslas buvo nupieštas, neturėjo pasisekimo, ir buvo priimtas paveikslų parodoje tik kuomet garsus dailininkas grąsino atsisakyt iš komiteto, jeigu jo paveikslas nebus pakabintas. Whistler buvo labai sarkastiškas ir turėjo labai daug priešų, kas žymiai sulaikė jo pasisekimą.

Tarpe šių dienų dailininkų, kurių reputacija patikrinta, pirmiausioje eilėj yra John S. Sargeant, kurio paveikslai dabartiniu laiku rodoma New Yorke. Sargeant gimė užrubežyje. Paeina iš turtingų tėvų, turėjo progą lankyt visą Europą. Jis gimė Florence, Italijoj, bet kalbą jis vartojo vokiečių, nes jis praleido savo jaunystę Šveicarijoj ir Vokietijoj. Neužilgo pramoko anglų, italų, francuzų ir ispanų kalbas. Sargeant geriausia žinomas kaip portretų dailininkas. Jo paveikslai panašųs į ispanų dailininko Velasquez. Paveikslai labai naturališki.

William Merritt Chase yra kitas garsus dailininkas. Bet jis turi gerą reputaciją kaipo mokytojas. Jo mokslas prasidėjo tuom laiku, kuomet dailininkai pradėjo apleist francuziską tradiciją, 1870 metais. Chase ir kiti, važiavo į Munich pasimokint. Jo mokytojas buvo Karl von Piloty. Dabartinis dailos išsivystymas primena Piloty žodžius apie dailą Amerikoje. Jis į Chase sakė: "Tamistos šalis bus dailininkų ir dailos mylėtojų garsiausia šalis. Viskas į ten traukiasi. Turite visas reikalingas medegas. Italija, Francuzija, Vokietija, Ispanija ir Anglija, visos turėjo savo dienas. Ateitis priguli Amerikai, netik todėl, kad yra progų šalis, bet yra šalis, kur visi imasi už tų progų ir jas pavartoja. Amerikos dailininkai taip greitai supranta viską kas jiems yra išaiškinama, jog mane nustebina. Paprastai, jusų tautos žmonės žino ką aš sakysiu pirmiau negu pasakau."

Kitas nepaprastas artistas yra Child Hassam, kaipo įspudžių dailininkas. Jis visuomet piešia gamtos spalvas — girias.

Yra labai daug kitų talentuotų dailininkų ir daugelis iš jų produkavo daugelį šaunių paveikslų. Amerikos ateitis dailoje pasiliks. Musų artistai neturi važiuot į svetimas šalis lavintis, bet gal daugelis iš jų vis tą darys, idant geriau apsipažint su kitų šalių darbais, ir pasimokint dailos pradžioje. Bet Amerika darosi šalis dailininkų ir dailos mylėtojų.

PRIEŠ SUDNĄ DIENĄ.

Nors bažnyčioje pamaldos jau ir pasibaigė, tačiaus parapijonai namo nesiskubino. Ir niekuomet jie taip gausingai nesirinko į Dievo namus ir taip nabažnai neklausė mišių šventų su pamokslu, kaip prieš sudną dieną. Dargi didžiausiose šventėse, per keturių dešimtų vaalndų atlaidus ir per velykinę išpažintį, neapguldavo jie taip tirštai konfesionalus, kaip dabar. Ir reikėjo tik kuriam nors kunigėliui pakrutėt iš klausyklos, kaip tuojau apspisdavo jį žmoneliai ir spriausdavo į rankas litus ant mišių, ekzekvijų, ant bažnyčios, ir visi rašėsi į tretininkų draugiją. Moterėlės nešė į kleboniją kiaušinius, paršiukus, sviestą, surius, ir tik prašė kunigo gaspadinės pasakyt pačiam klebonui.

Klebonas triumfavo, ir kai sakant pamokslą verkė visa bažnyčia, drauge verkė ir jis. Šiadien jis matė bažnyčioje ir paklydusias savo aveles, kurios visai buvo atšalusios nuo tikėjimo ir senai jau nemokėjo jokių parapijinių mokesčių. Atėjo savo nuodemes išpažint ir senis laisvamanis Tarabilda, kuris viešai kalbėjo, kad žmogus kilęs iš beždžionės ir kalėdojant duodavo kunigėliui ne daugiau kaip lėkštę grudų. O šiadien, renkant klebonui bažnyčiai, jis terkštelėjo į lėkštę senobinį rusų sidabrinį ir, kaip davatka, meldėsi viduryje bažnyčios, ant abiejų kelių atsiklaupęs.

Nuo pat ryto prakaitavo ir zakristijonas: prieš sudną dieną kiekvienam atsirado reikalai ir prie jo. Kam prireikė švęsto vandens, kam žvakių lašų, kam šv. Agotos duonos; kiti atėjo prie egzorto, įsipravodyt, kaip tyčia privežė iš ivsos parapiojs krikštyt vaikų... Kiti kreipėsi prie jo su visokiais reikalais, patarimais, prašė protekcijos prie klebono. Zakristijonas darbavosi išsijuosęs, rinko pusličius ir krovė zakristijoj už bažnytinės spintos kiaušinius ir plokščius surelius. O po visam, kol jis išklausinėjo nesuprantančių kumų kudikių tėvų vardų, nustojo ir kantrybės. Ir nežiurint į tai, kad ėjo namo su pintinėlite kiaušinių ir pilna skepeta surių, tačiau buvo piktas ir kai prie bažnyčios durių prisivijo jį moterėlė, jis rusčiai paklausė:

—O tau dar ko reikia?!

—Susimildamas, ponuli, nežinome ką ir daryt: vieną vakar paskerdėm, o kitas dar toks kudutis—tik po Kalėdų grynai pradėjom penėt...

—Vieną paskerdėt, o kad eidama pas savo geradėją butum dešros įsidėjusi arba taukinę atnešusi, tai to nėr...

—Atnešiu, ponuli, atnešiu, tik buk loskavas—duok gerą rodą, nežinom ką ir daryt...

—Atneši tu: vasarą smedaus prižadėjai atnešt, o bene atnešiai....

—Atnešiu, ponuli, atnešiu, tik duok rodą....

—Tai kągi tau parodavot: papenėk dar grynai ir skersk.

—Ponuli ,kad visi kalba, kad nesuspėsim: sako po grabnyčių tuojau ir sudna diena!

—Suspėsi dar, suspėsi. Tu manai, kad taip jau umai ir sudna diena. Ne, brangioji, dar čielus trejis metus skrisim, kol visiems prieis galas.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Oro pačtas.

Nešiojimas pačto siuntinių orlaiviais, kas vadinama "oro pačtu", šiadien nėra jau taip dideliu daiktu, nes žmonės su juom yra apsipratę. Orlaivių skraidymas padangėse, nieką nestebina. O vienok viso to pradžia, vystymasis ir tobulinimasis, sudaro savo rušies istoriją, pažyminčią daugel ko įdomaus ir todėl akyva ton istorijon pažvelgus.

Gana tolimoje praeityje žmonės gudraudami, kuomet dar nebuvo tokių prietaisų, kokias šiadien turime, daug energiojs pašventė sutvėrimui minties, kaip butų galima žinias išnešiot su karvelio pagelba. Bet pirmiau to kiti darbavosi, kad padirbus orlaivį, ir kaip Aulius Gellius savo raštuose "Atiiškos pasakos" (Lib. X. Cap. XII) mini, jog 400 m. prieš Kristaus gimimą, Arhitas subudavojo "karvelį", kuris tulą laiką galėjo pasilaikyt ore, su pagelba tulo mehanizmo.

Taigi orlaiviu rupinosi žmonės jau gana seniai, nevien šio šimtmečio mehanikai. Išsivystyt pradėtam orlaiviui nebuvo lemta, nes susikurusios karės, kurios paskui tęsėsi per tukstančius metų, Arhito išradimą nuslopino. Gimusi mintis vienok, nors buvo sutrukdyta, bet galutinai ji nežlugo, ir nors apie orlaivius žmonės supratimą nespėjo kaip reikiant įgyt, tai imtasi karvelių pagelbos, idant karių laukuose butų galima persiųst savo žinias, per priešų kariumenių pulkus. Ir tas pasisekė.

Karveliai žinių išnešiojimui buvo panaudojami irgi tolimoje praeityje. Apart karvelių, žinių išnešiojimui mėginta pritaikyt dar kregždes ir bites, bet pastarieji pasirodė ne praktiškais ir pasilikta tik prie karvelių. Musų laikuose didžiausį karvelių pasitarnavimą reikia paskaityt prie apgulimo Paryžiaus 1870—71 metuose. Iš 316 karvelių, kurie buvo paleisti su žiniomis iš Paryžiaus, sugrįžo tik 57, kiti žuvo kelionėje, ar priešo buvo sugauti.

Po karvelių antroje vietoje pažymėtinas balionas, kuriam buvo lemta pasikelt oran ir tuomi žmonėms pasitarnaut. Balionas išrastas ir padirbtas buvo taipgi tik su tikslu, kad išnešiot žinias. Daug buvo bandymų, daug nenusisekimų, kurie praleista vienok be nelaimių ir didelių nuostolių, net kol broliai Montgolfier, tyrinėdami kas verčia iš kamino rukstančius dumus keltis oran, persitikrino, kad balioną pripildžius šiltu oru, ir balioną galima pasiųst oran. Ir jie ėmėsi padirbt tokį balioną.

Montgolfierų padirbtas ir šiltu oru pripildytas, pirmu kartu pasikėlė oran 5 dieną Birželio, 1773 m. Versaliuje; pakilo jis iki apie 1000 pėdų augštumon ir nusileido apie pusėje mylios atstumo, nuo tos vietos, iš kurios pakilo. Kad persitikrinus ,ar augštin pakilus negrumoja pavojus stambesnei gyvybei, tam tikruose, prie baliono pririštuose maišuose prikabinta avį, antį ir vištą. Tai buvo pirmutiniai pasažierai, oro važiu kelionę bandžiusieji, kurie, rodosi, balionui nupuolant, kiek nukentėjo. Ir po šitų bandymų dar ilgai žmogus bijojosi su balionu pasikelt oran, net kol 1783 m. pasiryžo rizikuot savo gyvybę tulas Pilatre de Rozie su markizu d'Arlandes. Pasikėlė jiedu su balionu iki 3000 pėdų augštin, ir ten prabuvę 25 minutas, laimingai nusileido ant žemės; tai buvo 21 dieną Lapkričio .

Nors broliai Montgolfierai išrado balioną ir jį paskui žymiai patobulino, vienok jų trusas nesidavė žymesniam panaudojimui, negalima buvo juomi pasinaudot kelionėje, nė žinių išnešiojime, nes balionas nesidavė valdyt, ir slinko tik ton pusėn, kurion putė vėjas. Bet ne atsižvelgiant į tokį kėblumą, pačto siuntiniai per tulą laiką visgi nešiota. Žinoma, į reikalingą vietą siuntinius nunešt nebuvo galima, tad pavėju lekiant, maišai su siuntiniais iš balionų mėtyta kur pakliuvo, paliekant juos jų pačių likimui; jei kas rado ant žemės maišą su pačto siuntiniais ir jį pridavė valdininkams, tai buvo gerai, gi jei maišas nupuolė kur į ne prieinamą vietą, ten jis ir dingo.

Bet taip viskam liktis nebuvo lemta, nes vėliaus Santos Dumonta dasiprotėjo padirbt balioną kitokios formos, pailgą ir galuose smailą, idant jis galėtų nert per oro bangas, ton pusėn, kurion reikalinga, o ne ton, kurion pučia vėjas. Šitą balioną paskui rupestingai pagerino Zepelinas; patį gurbą padirbant iš kietos medegos ir pridedant motorą. Šitoje linkmėje atsižymėjo du anglai, broliai Wright, kurie taip pagerintą oro važį, jau ne balioną, bet orlaivį, bandė 8 d. Rugpjučio 1908 metuose, Le Manse. Tai buvo diena orlaivio gimimo. Šio orlaivio patobulinimui daugiausia prisidėjo L. Bleriot, pridėjęs jam proplerį ir tuomi davęs orlaiviui savos rušies paukščio išveizdą. Visi vėlesnieji orlaiviai, įvairaus išdirbimo, yra tai tik pamėgdžiojimu Blerioto pagerinto orlaivio.

Pačto siuntinių išnešiojimas galutinai pasirodė galimu, kaip tik orlaivis pagerinta iki tiek, kad jis galėjo pasikelt augštai taip kaip nori, ir gali keliaut kur nori, nepaisant kurion pusėn vėjas pučia. Tuomi buvo atsiektas galutinas tikslas, kurį siekė žmonės dar 400 metų prieš Kristaus gimimą. Dabar jau pasirodė, jog pačto siuntiniai galima išnešiot oru skriejančiais važiais, ir tuojau siuntinius išvažiot pradėta, tik tą sutrukdė susikurusi pasaulinė karė, kada orlaivius imta naudot kariškiems tikslams. Bet per karės metus orlaiviai dar daugiau ištobulinta, ir dabar jie už tą sutrukimą atsimoka greitesniu ir daug saugesniu pasitarnavimu.

Pirmutinis reguliariškas pačto siuntinių išnešiojimas prasidėjo ne Francuzijoje, orlaivių išradėjų ir ištobulintojų tėvynėje, bet tolimuose rytuose, Allahabade, laike pirklybos parodos, Vasario mėnesyje, 1911 metuose. Bet pati iniciativa oro pačto priklauso Amerikos republikai, Suvienytoms Valstijoms, kurios be pertraukos, oru pačto siuntinių išnešiojimą vis gerina, tobulina. Dar 1910 m. Suvienytų Valstijų kongresas, paragino pačto augščiausį viršininką, idant jis imtųsi, kartu su savo padėjėju, išdirbimo planų, sulyg kurių pačto siuntiniai butų galima išnešiot orlaiviais. Šiadien Suvienytos Valstijos savo patarnavimu, pačto siuntinius gabenant orlaiviais, yra toli pralenkusios visas kitas pasaulio valstybes, netik patogumu, bet ir pigumu. Kitose valstybėse pačto siuntinius siunčiant orlaiviais, reikia brangiau mokėt, gi Suvienytose Valstijose siuntiniai gabenama orlaiviais už tą pačią mokestį, kokią reikia mokėt ir už gabenimą trukiais; viskas kas reikalinga, tai tik pridėt pačto ženklelius orlaivių kategorijos, ir daugiau nieko nereikia.

O kaip su balionais, kurie mėginta panaudot tam pačiam tikslui, kuriam šiadien naudojama orlaiviai? O, jie nors savo laiku buvo skaitlingi, šiadien betgi jų yra jau labai mažai, ir dar koks yra, laikomi jie tik kaipo liekanos ir ateityje jų liks dar mažiau ir tai tik tam, kad parodžius juos parodose, idant žmonės prisimintų iš kokio tvarinio išsivystė šiadieninis orlaivis.

Vynuogės.

Kalifornijos valstija yra vadinama vynuogių valstija, kadangi ten vynuogių užauginama daugiau negu kitose pasaulio dalyse, kruvon imant. 1918 m. Kalifornijoj vynuogių užauginta už tris dešimtis milijonų doliarių, gi 1924 m. už 54 milijonus, du šimtu ir devynias dešimtis tukstančių doliarių. Vynuogių auginimui 1918 m. panaudota 310,000 akrų žemės, gi 1924 m. žemės panaudota jau 619,000 akrų. Iš to aišku kaip didelis skirtumas vynuogių pramonėje radosi šešių metų bėgyje.

Tuomi patim laiku įvyko didelis skirtumas ir vynuogių sunaudojime. Iki 1819 m. vynuogių augintojai parduodavo vuogų tiek, kiek jų buvo galima parduot tam tikruose sezonuose, iš likusiųjų darydavo sveiką vyną, už kurio kvortą imdavo nuo 75c. iki $1.25. Įvedus valstybėje prohibiciją, viskas mainėsi. Dabar Kalifornijos vynuogių augintojai vuogas beveik visai ne parduoda. Surinktas vuogas trina ir iš jų išsunkę sultis, be jokios distiliacijos, pardavinėja, jas, imant nuo trijų iki dvylikai doliarių už gorčių. Pirkėjų yra didelė daugybė taip, kad vynuogių sultis bonkomis ir bačkomis, į visas puses siunčiama tukstančiais vagonų.

Perkantieji šitas sultis, visai nežiuri jų tyrumo, nė sveikumo, ir skubinai perka, kad nepritruktų. Sunaudojama jos dirbimui įvairios rušies svaiginačių gėrimų, įvairiose slaptose degtinės sunkyklose, ir net žmonių gyvenimo namuose, kur žmonės slaptai dirba sau svaiginančius gėrimus.

Ašaros.

Neseniai buvo pakeltas klausimas, kodėl moters prie kiekvienos nemalonios progos, tuojau verkia. Dabar vienas Danijos daktarų, vardu Limbal, į klausimą šiaip atsako: Moters yra viskuom silpnesnės už vyrus, todėl jos ir tankiai verkia, nes jų silpnumas neleidžia jas prie ištvermės. Vienok verkimas joms suteikia daug gero, nes viena, verkimu jos suminkština vyrus, o antra, ašaromis jos sunaikina daug bakterijų, kurių jos, kaipo silpnos žmogystos, pas save turi daugybę.

Kalbant apie ašaras, tas pats daktaras Limbal pažymi, jog ašaros savyje turi stiprius noudus, kurie žudo bakterijas. Bet ašaros yra nuodingomis tik tol, kol jos yra neseniai iš akių išsiveržusios, kol dar šiltos. Vaistui prieš bakterijas jos netinka ataušę, nes užraugtos nustoja veikimo.

Daktaras Limbal yra plačiai žinomas kaipo bakteriologas ir todėl jam galima tikėt net ir aiškinant, kodėl žmogui išsiverkus, pasidaro lengviau, arba sveikiau. Sulyg jo aiškinimo, kiekvienas žmogus yra apgyventas nesuskaitomomis daugybėmis įvairių bakterijų, kurios ima smarkiai veikt, kuomet žmogus, ko nors nusiminęs, įpuola baimėn, ar rupestin, pasidaro silpnas. Gamta vienok žmogui yra suteikus tame gelbėjimosi budą. Žmogui nusiminus arba nusilpus, prakiura ašarų organas ir žmogus susigraudinęs ima verkt, ir išsiverkęs jaučiasi stipresnis, nes ašaros savo nuodais sunaikina daugybę veikliųjų bakterijų. Suprantama, verksmas nieko naudingo nesuteikia, jei sugenda ašarų organai ir todėl verkiama perdaug. Tokiame atsitikime, vieton palengvėjimo, įgaunama nesveikata.

Yra vėl žmonės, kurie turi ašarų organus sukietėjusius; toki žmonės verkt negali, nes organai ašaras ne išleidžia. Ašaros tada savo gaižumą naikina savyje, nuodų rugštis išsisklaido į nervus, ir tada žmogui reikia nervuotis, vieton kad išsiverkt. Vyrai verkia daug mažiau už moteris, bet tarpe vyrų užtai yra daugiau nervuotų, nes jie, kaipo stipresni ir todėl mažiau verkianti, nervų yra kankinami.

Pasportai Suv. Valstijų piliečiams.

Pavasaryje ir vasaroje daugelis naturalizuotų Suv. Valst. piliečių pageidauja aplankyt savo senuosius namus Europoje, ir pradėt kelionę visų pirmiausia turi gaut tinkamą pasportą. Kaikurios Europos šalys (Švedija, Norvegija ir Danija), nereikalauja pasportų nuo savo tautiečių, nors jie yra tapę Suv. Valst. piliečiais, bet paprastai, naturalizuoti Suv. Valst. piliečiai privalo turėt pasportus lankant savo kraštą. Suprantama, Suv. Valst. piliečiai ir naturalizuoti piliečiai gali gaut Suv. Valst. pasportus. Su pirmomis pilietystės popieromis negali gaut pasportus, bet privalo prašyt pasportų nuo atstovo tos valdžios, kurios jie yra pavaldiniai. Tik vidaus reikalų ministerija gali išduot pasportus Suvienytose Valstijose, ir ji turi tiesą, sulyg nuožiuros, atsakyt pasportų išdavimą.

Pilietis šitai ministerijai raštu, afidėvito formoje, turi priduot aplikaciją dėl pasporto. Privalo nueit į savo distrikto naturalizacijos teismą ir padaryt afidėvitą prieš teismo sekretorių. Jeigu aplikanto mieste randasi valstybės departamento agentas, tai aplikacija gali but padaryta prie tokio agento. Pasporto agentai randasi Chicagoje, New Orleans, New Yorke, San Francisco, ir Seattle. Aplikantas privalo su savim vestis liudininką, kur galima, Suv. Valstijų pilietį, kuris gyvena teismo jurisdikcijoje, ir kuris seka kokį nors pripažintą užsiėmimą. Advokatas arba žmogus, kurie tikisi gaut, arba kurie gavo užmokestį už tarnystę, negali priimt. Liudininkas turi pažint aplikantą nors nuo dviejų metų prieš padavimą aplikacijos, bet išėmimas daroma nekuriuose atsitikimuose, kuomet aplikantas yra identifikuotas. Su aplikacija reikia pristatyt, ant plonos popieros, fotografijas aplikanto, nedaugiaus trijų colių plotumo ir trijų colių ilgumo. Vieną fotografiją reikia pripildyt prie aplikacijos užpakalio, ir ant kitos aplikantas turi pasirašyt savo vardą, bet ne per veidą, kas sudarkytų fotografiją.

Suv Valst. piliečiai, gimusieji Suvienytose Valstijose, privalo su aplikacija pristatyt gimimo metrikus. Naturalizuoti piliečiai turi pasiųst naturalizacijos popierų kopiją arba certifikuotą kopiją teismo rekordo. Bus sugražinti po peržiurėjimui. Parašas ant aplikacijos turi but vienodas su parašu ant naturalizacijos certifikato, kitaip, reikia pridėt paaiškinimą.

Ateivės, kurios ištekėjo už Suv. Valst. piliečių prieš Rugpjučio 22, 1922 m., įgyjant pilietystę per tokį ištekėjimą, privalo pristatyt savo vyro naturalizacijos certifikatą arba certifikuotą kopiją teismo rekordo, turi prirodyt, kad ji yra žmona arba našlė to piliečio, turi pranešt kur ir kada jis gimė, faktus apie jo atvažiavimą, naturalizaciją ir gyvenimo vietą, taip kaip reikalauja įstatymas, kuris valdo aplikacijas naturalizuotų piliečių. Ateivė, kuri ištekėjo už Suv. Valstijų piliečio po Rugpjučio 22, 1922, ir pati neišsiėmė pilietystės popieras, skaitoma ateivė ir negali gaut pasporto. Jeigu aplikantas yra vaikas naturalizuoto piliečio ir reikalauja pilietystės per tėvo naturalizaciją, turi pristatyt naturalizacijos certifiką ir visas reikalingas žinias apie naturalizuoto tėvo gyvenimą.

Valstybės ministeris išduoda pasportus vieniems metams, bet galima tuos pasportu atnaujint vieną arba du sykiu; paskutinis išsibaigimas negali but ilgiaus kaip dveji metai nuo išėmimo dienos. Reikia mokėt $10 už pasportą (tai yra, $9 už pasportą ir $1. už išpildymą aplikacijos). Reikia mokėt pinigais arba "postal money" orderiu. "Postal money" orderis turi but išrašytas išmokėjimui Disbursing Clerk of the Department of State. Piniglaiškiai arba čekiai nebus priimami. Teismo sekretorius arba pasporto agentas pasiunčia aplikaciją tiesiok į valstybės departamentą. Nereikia mokėt pinigus už pasporto atnaujinimą. Naturalizuotas pilietis, kuris praeityje turėjo pasportą ir nori antro, gali pristatyt seną pasportą vieton naturalizacijos certifikato. Bet jeigu aplikantas yra čia gimęs pilietis, jam reikalinga tik paminėt, kad pirmiaus turėjęs Suv. Valstijų pasportą.

Kuomet aplikantas nori važiuot Europon su savo žmona ir nepilnamečiu vaiku, užteks vieno pasporto. Tokiame atsitikime kiekvienas privalo pridėt prie pasporto aplikacijos dvi fotografijas; patartina pridėt šeimynos fotografiją, jeigu ant fotografijos visi veidai aiškus. Moters pasportas gali imt jos nepilnamečius vaikus. Žmonės turi į laiką pasiųst aplikacijas dėl pasportų. Patartina prašyt pasporto nors savaite arba dviem prieš išvažiuojant.

Svarbu naturalizuotiems piliečiams apsipažint su įstatymais ir reguliacijomis, su kuriais susidurs svetimose šalyse. Suv. Valst. piliečiai, svietur gimę, ir jų vaikai, turi sužinot ar nebus priversti tarnaut kariumenėje arba užmokėt baudą už netarnavimą, sugrįžę į gimtinę šalį. Kaip tik amerikiečiai atvažiuoja į svetimą šalį, turi sužinot apie vietines policijos registracijas ir t.t. Tą galima dažinot nuo vietinių viršininkų arba nuo arčiausio Suv. Valst. konsulio. Yra suprantama, kad važiuojant į Finiją, Vokietiją, Vengriją, Lietuvą, Luxemburgą, Holandiją, Norvegiją, Lenkiją, Rumuniją, Šveicariją ir Jugoslaviją, turi užsiregistruot pas svetimus viršininkus.

—O kurgi, ponuli, skrisim!

—Į saulę! Į bedugnę erdvę!.. Matai, ot kur dangaus mėlynė—ir zakristijonas bažnyčios raktu parodė moterėlei į dangaus mėlynę, ir pridėjo:—skrisim taip, kaip kulipka iš strielbos.

—Dievuliau tu šventas, o aš dar ir marškinių smerčiai nepasisiuvau. Kažin trečininkės rubai ar netiktų!

—Suspės, moč, ir tėvas—Par trejis metus dar bus laiko, pasiusi.

—O tėvas dar ir išpažinties nebuvo.

—suspės, moč, ir tėvas—tik nesiklapotyk.

—Kur jis suspės—su dušia ir kunu prasigers. Ką tik sugriebs — vis karčiamon. Sako, ar šiaip ar taip galas. Andai, parėjo nakčia girtas, ir vaikus išgąsdino ir mane apkumščiajo... Tai man, ponuli, bent kiek žvakių lašų—vaikam nuo priemečio.

—Tau nuo kokio—nuo didžiojo ar nuo šv. Juozapo?

—Ir nuo didžiojo ir nuo šv. Juozapo.

—Gerai, gerai, duosiu nuo abiejų, tik pirma atnešk man taukinę arba bent porą dešrelių. Ar su česnaku!

—Su česnaku, ponuli, bet kažin ar suspėsiu.

—Sakau gi, kad suspėsi, o jeigu nesuspėsi čia, tai pakelyj atiduosi, juk visi kartu skrisim—ir aš ir tu, ir bažnyčia skris...

—Ak tu macnas, tu pone!

—Iš pradžių nieko ir nenumanysim: tik pasikels didelis vėjas, audra, griausmas, perkunija, pradės žemė drebėt, žaibuot...

—Baisybė!.. Baisybė!..

—Šunys staugs... Galvijai bliaus...

—Aktu mocnas, tu pone!

—Saulė matysis, nelyginant, kaip per dumus...

—O duktė Kaune... Kažin gi, ponuli, kai skrisim, mažpro Kauną, tai kad nors vienai valandėlei apsistot... Maž ir ji kartu...

—Matuš, kokia tu kvaila: juk ir Kaunas kartu skris, ir geležinkeliai, ir vieškeliai, ir plentai, upės, ežerai, miškai...

—Galybė viešpaties, galybė!.. Apsaugok augščiausis.

—O ko verki; galas, tai visiems galas, ne gi tau vienai.

—Ir šventujų metų gaila: andai klebonėlis sakė tretininkes dykai vešią į Rymą popiežiaus pažiurėt.

—Beprotė, tu; juk ir popiežius kartu skris, ir Rymas, ir Petrapilis, ir Kaunas!.. Kaip tavo galva šito negali suprast!.. Visi kartu skrisim.

—Ir popiežius kartu! Dievuliau, tu Šventas, tai kad nors viena akia pamatyčiau...

—Tumba tu!.. Tuščia galvė, tu! Tram bam bam tumba!.. Praėdei tu man!.. Abroza pono Dievo su tokiais žmonėmis!.. Tamsybė!—Ir zakristijonas, pasiėmęs kiaušinius ir surius, parėjo namo.

A. Vienuolis.

JUOKAI.

Teisme.

—Tai sakai, kad tave prie vagystos prigundė skaitymas knygos "kaip valgius gamint"?

—Žmona... vis pasakyta: "imk tuziną kiaušinių, imk svarą cukraus, imk tris svarus miltų".... Tai aš ir ėmiau...

Esmaitis.

BE TIKSLO.

(Tąsa)

Ateis moteriškė, pasakys "pagarbintą" ir prašo vaistų. O "daktaras" išdidęs klausia.

—O ką tu, boba? Ko tu nori? Tai kas ten serga?

—Gi, poniaiti, mergaitei kažin kas pasidarė: guli karščio apimta, nepakalba, tik kriokia ir tiek; žiurėjom — gerklės galas baltų spuogų priaugęs...

—Tai "zapalenė",—duosiu vaistų ir pereis. Nuramin-ta moteriškė vaistais nešina išėjo. Po kelių dienų ta pati moteriškė atėjo prašyt kleboną, kad jos dukrelę palaidotų. Klebonas, kaip ir visų kitų klausia:

—Ar buvai pas daktarą?

—Kaipgi, ėmiau vaistų iš vargoninko, bet nieko nepadėjo.

—Nuo mirties nėra vaistų. Tokia jau Dievo valia—sako klebonas.

—Tokia jau Dievo valia,—verkdama kartoja paskui kunigą moteriškė, bučiuodama jam ranką. Suderėjo mišias ir išėjo namo.

Kitą dieną klebonas su Magium nugiedojo mergaitės lavoną į kapus.

Taip ir gydė Magius nuo "zapalenės" visos parapijos ligonius. Retai kas į tikrą gydytoją kreipdavosi. O "zapalene" jis visas ligas vadino. Vieni ligoniai pagydavo ir girdavo Magių, o kiti mirdavo, nieko nepasakę. Pamažu "daktarėlis" ir garbę įgijo. Kiti žmonės jam net rankas bučiuodavo. Gi Magiui tai begalo patikdavo, ir jis tuoj meiliau imdavo kalbėt.

—Taip,pagis, bus sveikas... Duosiu geriausių vaistų. Mano vaistai ne toki, kaip Kanklius, kurs ant cukraus jų duoda, aš tamistai duosiu tikrų lašų...

Išpuiko Magius. Su kunigu ir jo šeimyninke vis lenkiškai grabalioja kalbėt. O su žmonėmis kalba iš didžio, žodžius kraipydamas. Rasi ir tyčia darkydavo, kad ne taip greit jį suprastų, kad "mokytesnis" atrodytų. Paskui ir priprato darkyt savo gimtą kalbą, kurią įgijo kartu su motinos meile.

Niekas daugiau be klebonijos Sabų parapijoj lenkų kalbos nevartojo. Nors lietuviškos knygos ir laikraščiai jau visur buvo paplitę, bet klebonas jų neskaitė, sakydamas, kad tai esą socialistų ir masonų pramanyta ir tarp žmonių platinama. Ir lietuvių inteligentų klebonas nemėgo. Su Sabų mokytoju nė ypatiškos pažinties neturėjo, ir kur galėdamas, jį bedieviu ir masonu pravardžiuodavo.

Kartą Marcelkai susirgus, iš miesto parvežė gydytoją. Šio lietuvio buta, ir jis su klebonu lietuvišaki kalbėjo. Bet tai jam labai nepatiko. Lyg tik gyventojas per duris išėjo, klebonas pasakė "Zawsze cham chamem smierdzi, nors ir butų mokyčiausias! Į bajoro namus atėjęs, jis drįsta lietuviškai kalbėt..."

Šiaip su žmonėmis ir klebonas turėdavo lietuvių kalba verstis, nes kitaip niekas jo nesuprastų. Tik lietuviškų laikraščių niekad jis neskaitydavo. Bet norėjo žinot, ką lietuviai rašo, ir Magius turėdavo jam papasakot, ką gero laikraščiuose perskaitęs. Knygų skaityt nemėgo. Jis jų nė neturėjo Kam čia, sakydavo, pinigai mėtyt. Tik lenkų laikraštį "Dziennik Wilenski" pati laikraščio redakcija jam siųsdavo, o paskui reikalaudavo užmokėt. Galbut klebonas buvo įtrauktas į bet kurią lenkų organzaciją, kad nė nesiklausdami jam siųsdavo lenkų laikraštį. Bet klebonas vien telegramas ir kunigų kilnojimo skyrių skaitydavo. Straipsnių, korespondencijų ir šiaip jau ilgesnių žinių nežiurėdavo. Mat, jaunas budamas, nebuvo pripratęs prie knygų, tai dabar, senatvėje, labai jį vargindavo skaitymas. Kur kas smagiau budavo tą laiką su svečiais, o jų nėsant, ir taip prastumt.

Sulyg tulo laiko, kai Magius klebonijoje gyvena, ir Marcelka ėmė tolintis nuo klebono, nemėgsta su juom plepėt. Tik prireikus į klebono kambarį įeina ir tai nosį suraukus skubina eit šalin. O pats klebonas nedrįsta ją kalbint. Pirmiausia ji niekur kitur išpažinties neidavo, tik pas jį, o dabar jau kitur eina, net miestan važiuoja. Ir jos sąžinė ir mintys lieka nežinomos klebonui. Taip vienų vienas jis per dienų dienas ir nuobodžiauja. Kasdien po pietų jis gula poilsio. Kad ir neanksti kelias, bet pietų sočiai privalgius, sunku iškęst neprigulus kokiai valandai —kitai. Kągi daugiau veiksi.

Vieną kartą klebonas po pietų nemiegojo. Nubodus vienam kambaryj be darbo sėdėt, jis išėjo į sodą. Buvo graži vasaros diena. Saulutė, pro medžių žalumus prasiskverbdama, visu savo narsumu kaitrą žemėn pylė.

—Baisiai karšta — sako klebonas:—o medžių pavėsyje gerai, smagu. Klebonas atsigulė po viena obelia ir atviromis akimis žiurėjo į viršų. Ten dangaus mėlsvumose plaukė keliatas baltų, lengvų debesėlių. Klebonui rodėsi, jog ne debesėliai, tik patys medžiai važiuoja ir jį traukia su savim. Jis net buvo susitvėręs ir tik į žemę pažvelgęs, įsitikino, kur bėsąs ir kas aplinkui darosi. Atsisėdo. Žvalgosi. Kai kur iš medžiu lapų kriaušės, obuoliai kaišioja savo gelsvai rausvus snukučius, tarsi, kviesdami jų ragaut. Išsivadžiojusių paukščių kaiminės laksto,—nečiulba, tik čirškia. Gegutė nekukuoja. Lakštingalos giesmelės negirdėt. Visa sulapoję, suaugę. Medžiuose vaisių mažai, obelys, kriaušės, slyvos samanom apžėlusios ir kerpėm apkerpėjusios, agrastos sunykę, susmulkėję, juoda plėve aptrauktos. Klebonas blogus metus ir Dievo valią kaltino.

Kiek pavaikščiojęs po sodą pasielgiau!..—Eidamas per klebonas pasuko atgal į namus. Gražiai nuskustais ir smiltimis išbarstytais takeliais, abiem pusėm akacijų eilėmis apsodintais, jis ėjo, į šalis dairydamasis. Praeidamas pro šeimyninkės kambarį, klebonas dirstelėjo per langą į vidų. Ką jis mato? Net šiurpuliai per visą perėjo, širdį suspaudė!—Marcelka apkabinus vargoninką bučiuoja! Klebonas perširdo ir buvo beeinąs Magių vyt iš klebonijos. Įėjo į prieangį, sustojo... Įėjo į valgomąjį kambarį... Toliau nepajiegė eit... Prie šeimyninkės kambario durių ausį prikišo, klauso, nori išgirst, ką ten kalba. Tuoj Marcelka, išgirdusi vaikščiojant po valgomąjį kambarį, pametė vargonininką ir ėjo žiurėt, kas ten ką veikia. Klebonas vos suskubo pasitraukt. Šeimyninkė duris bedarydama, vos nesudavė klebonui.

—Tai ko čia dabar painiojiesi po durimis?—barėsi šeimyninkė. Ko lendi, kur nereikia?

Klebonas susigėdęs nuėjo į savo kambarį.

Dabar jis dideliais žingsniais neramiai vaikščiojo po savo salioną ir galvojo, kaip čia tas Magius iš klebonijos išvijus: "Tai mat, gyvatė, kaip mokėjo atsigerint! Kiek aš jam pinigų esu sukišęs! Kankliui tik po 3 mušt inius mokėdavau per mėnesį, ir jis geriau vargonuodavo. O šitam žalčiui po 15 moku ir nemoka vargonuot, tik žmones bažnyčioje juokina. Bet to dar šiaip kiek pinigų aš jam esu sukišęs! Už gydymą po 10 muštinių moku. Už nuvažiavimą į miestą, į paštą, už barzdos skutimą, už plaukų kirpimą.... Kad jį kur.... Jau jis baigia mane jodyt!... Atsiminęs Magiaus santikius su šeimyninke, klebonas liovėsi vaikščiojęs, tik dantimis grikštelėjo, krito į minkštą kanapą, užsikniaubė ir ėmė verkt, kaip maži vaikai, kad verkia.

Vakare klebonas, kaip ir kasdien, atėjo į valgomąjį arbatos gert. Rado Magių ir šeimyninkę. Klebonas atsisėdo viename gale stalo, o vargonininkas — kitame. Tarp jų šeimyninkė sėdėjo. Arbatą begeriant, šeimyninkė prisislinko prie vargoninko, vieną ranką uždėjo jam ant galvos ir glostydama kalbėjo: "Pranelis mano, mano gerasis! išalkęs..."

Klebonas neramiai sujudėjo, abiem rankom ant stalo pasirėmęs, rodosi norėdamas į tą stalą visas įlyst, šnairomis žvilgterėjo į vargoninką; "cholera!" sušuko. Net Marcelka kruptelėjo ir nuėmė ranką nuo vargoninko, nebaigusi sakyt pradėtą sakinį.

—Čiego tak kšičiš? až slienklam sia! (ko taip rėki? net nesigandau) pradėjo bartis šeimyninkė, lenkišku žargonu žodžius grevezodama.

—Jųs mane badu nudvasysite!—pasakė klebonas ir, atsikėlęs nuo stalo, išėjo per duris.

Jis ėjo pas Kanklių, kuris gyveno kitame kaimo gale.

—Kam reikėjo Kanklių varyt? Dar taip neteisingai kaimą klebonas galvojo. —Eisiu bent atsiprašysiu, ar ką? O paskui gal abudu ką sugalvosime?—Bet ką sugalvos, ar nutars, klebonas nežinojo. Minčių sukurys jam kilo galvoje, tačiau nė vienos nebuvo aiškios, tik mišinys, chaosas...

Tuom patim laiku padaržėmis Magius slinko; jis tyrė, kur klebonas eina.

Prisiartinęs prie Kankliaus triobos, klebonas sustojo: ar eit, ar ne—nežinojo. Įėjo. Pagarbino. Kanklius gulėjo lovoje,—jis sirgo. Jo žmona sėdėjo ant krašto lovos. Pamatę kleboną abudu nustebo. Kanklius pakilo sėstis, o Kankliuvienė,senu papročiu, jau buvo beeinanti kunigui ranką bučiuot, bet susiturėjo; atsiminė ji nuoskaudas, kurių iš klebono buvo prityrusi. Taip ir likosi nepasveikintas klebonas. Susidarė tvanki, nesmagi atmosfera Kanklių trioboje.

—Ar sergi, ar ką, kad guli?—paklausė klebonas, prie Kankliaus artindamasis.

—Sergu, kažinkas čia man daros, turbut, peršalęs busiu, ar ką?

Prie kitų aplinkybių klebonas butų savo "daktarą" ligoniui pasiulęs. Bet dabar to daryt negalėjo. Klebonas nežinojo, ką sakyt ar kviest Kanklių vargonininkaut, ar ką...

—Kaip čia dabar kviesi, kad dar Magiui neatsakyta? Ir kaip atsakysi?—pagalvojo klebonas, paskui pastovėjo kiek asloje, dar kartą apie ligą paklausė ir išėjo iš Kanklių, atsilankymo tikslo nepasakęs.

Sunku buvo klebonui: rodėsi, kad kas slėgte slėgia, jam krutinę, o nebuvo kas nuramina. Ėjo jis atgal tuom patim keliu namo. Parėjęs atsisėdo ant suolelio šalia klebonijos ir taip ilgai sėdėjo, galvą nuleidęs. Dabar jis atsiminė, kaip prieš dvejatą metų, jam apsirgus, Marcelka buvo neva jo sveikata susirupinusi. Jam tuomet rodėsi, kad ji jo iš tikros širdies gailisi, gal jį myli tuo tarpu ji vien save norėjo apsirupint. Puldinėjo, prašinėjo, meilinosi, kol jis visą savo turtą—18,000 muštinių grynu auksu—jos vardu į banką įdėjo.

—Nuo to laiko kaip gi mudviejų santikiai pasikeitė! —galvojo klebonas.—Dabar aš likau pastumdėlis savo paties namuose, nes faktiškai nieko neturiu, viską jai pavedęs.

Taip klebonas ilgai vienas sau galvojo. Koktu jam buvo.

Paskui prisiminė jis santikius su savo motina. Net karšta pasidarė,—prakaitas visą išpylė, kraujas į galvą mušė. Dabar ji, vargšė, kapuose, nejunta tos nuoskaudos ir paniekos, kurių buvo susilaukusi jos žila galvelė. Gaila, koktu, bet jau vėlu: nesugrįš kas negalima grąžint. O, kad taip galėtų rastis dabar jo mamelė! Kaip jis mokėtų apie ją vaikščiot! Kaip brangintų kiekvieną jos patarimą! O anksčiau, kol dar gyva buvo?... Buvo pėsčia atėjusi iš Dievogalos, kai jau ten negalima buvo jai gyvent... juk tai daugiau per 15 myliu!... Troško prieš mirsiant savo mylimiausią sunelį pamatyt, manė surasianti čia ramią poilsio vietelę ir senatvėje prisiglausianti.

Ir kaip ji apsiriko? Ką surado? Sunelis nenorėjo pasiilgusios motinėlės priimt!... Marcelka ją apleido... į virtuvę buvo nusiuntęs... Vos tris dienas išbuvusią vargšę motiną raudančią ir vaitojančią Marcelka išgarbino iš klebonijos, net ir—iš Sabų kaimo, kad nesipainiotų. Lazda pasiramsčiuodama motina, senatvės sulaukusi, visų apleista, turėjo eit elgetaut, nė "sudie" savo suneliui nepasakiusi, nes šis tuomet tyčia buvo pasislėpęs nuo jos. Ir jis, mylimiausias jos sunelis, netik nieku jos nesušelpė, ir atsisakė senatvėje jai padėt, bet išmetė šalin, kaip nereikalingą padarą. Ar neturtas vertė? Oi ne! Motiną išvaręs, jis 18,000 muštinių Marcelkai padovanojo...

—Oi, koks aš niekšas... budelis!—krioktelėjo klebonas, nes gerklę jam iš didelio susijaudinimo užrišo.

Ir suspaudęs abiem rankom galvą, jis nubėgo į kambarį, krito ant patiesto kilimo ir, didžio sielvarto pagautas, voliodamasis šaukė per sukąstus dantis: "Mama, mama! atleisk man nenaudėliui. Tu paskutines jiegas dėjai, kad aš žmogum likčiau, o aš ką padariau? Kuom tau atsimokėjau? Su krepšiais senatvėje paleidau!..."

Staiga klebonas prisėdo ant grindų, visu kunu ištyso, abiem rankom grindis parėmęs, išgąsčio pagautas akis įsmeigė į duris, prasižiojo. Jo lupos ir visas veidas iškrypo... Jis pamatė savo motiną. Rankoje ji turi ilgą lazdą, per pečius du krepšiai tysojo; viename krepšyje sudžiuvęs duonos kriauklšys per pradriskusią skylę kyšojo... Nušvitusiu veidu motina žvilgterėjo į sunų ir sakė: "suneli, tau liudna, skaudu, eik drauge su manim!"—Klebonas apalpo.

Tuom metu kitame gale klebonijos ėjo tarybos. Ten Marcelka su Magium tarėsi, kas bedarą. Magius, nusekęs kleboną iki Kankliaus triobos, parsiskubino labai susirupinęs į kleboniją ir visa apsakė Marcelkai. Šiai taipat rupėjo.

—Nejaugi klebonas išdrįstų grąžint tą seną kerplėšą vargoninku! Ne, tai negali but!—Kalbėjo šeimyninkė.

—Matai, aš tau ne kartą esu sakęs, jog nereikia meilintis klebono akyse, o tu vis savo: ką tas, senas kerplėša išmano!... O dabar matai, ką jis sumanė!

—Niekais nueis visi jo sumanymai!

—O jeigu jis jau bus nusamdęs Kanklių?

—Tai reikia padaryt, kad tai neįvyktų.

—Kągi čia dabar darysi?

—Ką darysi? ką darysi?—erzinosi Marcelka.—Na, tu juk esi vyras, o nieko negali sumanyt!

—Ką čia sumanysi?

—O kad to senio Kankliaus nebutų, tai tau klebonas nieko nepadarytų. Kur gi jis kitą gautų?

—Žinoma, kur jis kitą gaus? Jau aš dabar žinau, ką padarysiu!

—Kągi taip?

—Ką gi kad Kankliaus daugiau nebutų...

—Palauk!.. neik!

—Einu!

—Palauk... bus blogai!...

Neilgai trukus Magius gėrė degtinę Dideikio trioboje. Gėrikų buvo trįs. Visi tarėsi eisią Kanklių nudėt.

—Šitaip išdergt klebanas ir panelė!—kalbėjo jau visai nusigėręs Dideikis, vos liežiuvį beversdamas:

—Eikime ir nukaukime.... Aš... pirmutinis!....

—Einam, duosim, rupužei, kad nė neatsikeltų! rėkė kitas, jau visai degtinės apsvaigintas. Ir visi trįs išėjo iš triobos. Išilgai ir skersai kelią matuodami, visi ėjo Kanklių mušt ir garsiai gyrėsi. Paskui juos sekė keliatas jaunų vaikinų. Šie nešukavo, kelio nematavo, nes nebuvo girti. Tik kažin ką jie tylomis tarp savęs kalbėjo. Štai ir Kankliaus trioba. Magius su savo sėbrais sustojo. Paskui pradėjo duris daužyt, rėkdami:

—Leisk, krupi, vistiek jau tau galas atėjo.

—Kas čia? — Pasigirdo Kankliuvienės balsas.

—Greičiau leisk! mes pa... roky... sim, kas.... čia,—pratarė Magius, vos liežiuvį beapversdamas. Jau buvo belaužia duris. Bet tuo metu vaikinai puolė prie girtuoklių, parbloškė visus tris ir surišo užpakalyje jiems rankas. Paskui nusivarė keliu per kaimą.

Kai kurie kaimiečiai dar nebuvo sumigę ir visa tai matė. Pavarinėję kiek, vaikinai nežinojo, kur girtuoklius dėt. Sustojo. Tariasi. Galiaus nutarė uždaryt mušeikas tuščiame tvarte, kol jie išsimiegos. Taip ir padarė.

Marcelka ilgai sėdėjo po langu, laukdama Magiaus sugrįštant. Jau vidunaktis, o jo vis dar nėra. Parupo jai, ar kas bloga nenutiko. Kad įmanytų, pati bėgtų į kaimą pažiurėt... "Toks baisus jo veidas buvo, išeinant!"—galvojo Marcelka: "gal iš tikro nuėjo Kanklių mušt. Jis seniai jau pyksta dėlto gydymo... Kas bus paskui? Kalėjimas. Ir aš.. jį pakursčiau... ir išleidau! Oi, aš nelaiminga! Neištversiu!.. neištversiu!" Dantis sukandusi spiegė Marcelka. Tik staiga nauja mintis blykstelėjo jai galvon:

—Siųsiu kleboną jieškot vargoninko. Gal pasiseks? Tai nieko, kad jis dabar supykdytas! Gražiai pakalbėsiu, prisimeilinsiu, ir visa rustybė išnyks, kaip nebuvus. Bene pirmas sykis! Aš visada laimėdavau.

(Daugiau bus)

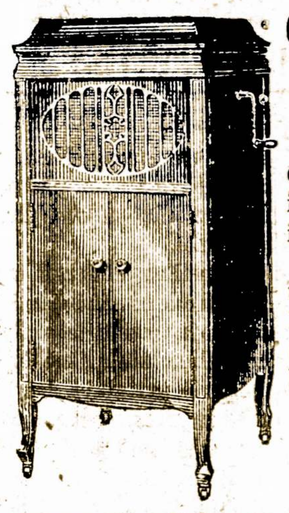

Grafofonų ir Rekordų
VELYKOMS

Mes turime labai gražių Grafofonų, kuriuos turim išparduot iki Velykų nors ir už pigiausią kainą.

Turime Naujausių Lietuviškų Rekordų, taipgi Lenkiškų, Angliškų ir Rusiškų. Ateikite ir pasirinkite.

M. Paltanavičia,
14 VERNON STREET,
Worcester, Mass.

ANDRESON AND PATTERSON

Urminiai pardavėjai Moxie, Coca-Cola, Welch's Grape Juice, Hire's Root Beer, Cherry Smash. Išdirbėjai ir pardavėjai saldainių, saldumynų, gražių skrynelių, vaisių, sirupų ir orangeade.

GARSUS CROWN QUALITY LEDAI.
21 Bridge St., Worcester, Mass.
Tel. Park 5203 ir 5204.

Dykai nuo patrukimo kenčiantiems.

Nedėvėk diržo—išvengk pavojingu operacijų.

STUART'O LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĖS yra skirtingos nuo parišimo diržo, jos yra išlaukinės gyduolės, limpančios prie kuno ir duodančios sustiprinimą toms kuno dalims, kurioms reikalinga. Neturi jokių šniurų nei sprendžinų. Nenuslenka ir neatsiremia į kaulus. Tukstančiai šiomis paduškaitėmis gydosi namie, nesutrukdami nuo darbo ir daugelis praneša, jogei šitokiu budu išsigydo. Minkštos kaip mošastas — lengva pridėt—nebrangios. Už jas gauta auksinis medalis Romoje. Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingas paminėjimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atsitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dėvėt diržų. Mes prirodysim tai pasiųsdami jum Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiųsk pinigų, tik parašyk mums.

Plapao Laboratories,
3057 Stuart's Bldg., St. Louis, Mo.

Vernon Electrical Co.
Kontraktoriai.
Elektros vielų įvedimui, šviesų pritaisymui, perdirbimui, ir pataisymui. (15—20)
22 Millbury St.
Tel. Park 3074 Worcester, Mass.

Strand Lunch
J. N. SALADKA ir A. BROOKS savininkai
304 WEST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Lietuviška vieta. Smagiausiai lietuviams savoje vietoje.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas.
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932.
Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

LIETUVA IR JOS PIRKINIAI.

Lietuvos republika užima plotą 197,000 keturkampių mylių . Gyventojų turi apie 2,750,000.

Per 10 mėnesių 1924 m. Lietuva pirko 57,616 metriškų tonų hemikalų, už 11,-141,000 litų. Iš Vokietijos pirko 9,129 metr. tonų, už 4,208,000 litų; iš Anglijos 2,082 tonu už 321,000 litų; iš Belgijos 2,080 tonų už 245,000 litų, ir iš Suvienytų Valstijų 1,512 tonų, už 616,-000 litų.

Visas tas pirkinis susidėjo iš: trašų 52,3555 tonų, už 5,989,000 litų; hemikalų 4,363 tonai, už 2,428,000 litų; vaistų 518 tonų, už 1,582,000 litų; kvėpalų ir kosmetikų 11 tonų, už 257,000 litų; dažų 268 tonų, už 884,000 litų. Daugiausia pirkta iš Vokietijos, paskui iš Anglijos ir Belgijos. Iš Suvienytų Valstijų pirkta mažiausia.

Metuose 1923 Lietuva pirko 4,201 metriškų tonų vaistų; daugiausia pirkta Vokietijoje—už 3,470,000 litų; Anglijoje už 147,800 litų; Suvienytose Valstijose už 122,700 litų ir kitose šalyse už 231,400 litų.

1923 m. Lietuvoje veikė keturi fabrikai, su 700 darbininkų, gaminant degtukus. Savo degtukus Lietuva pradėjo eksportuot į užrubežius. Daugiausia degtukų parduota Rusijai ir Anglijai. Pastarais laikais ruošiamasi pradėt degtukus eksportuot ir į šiaurinę Ameriką, butent į Suvienytas Valstijas. —F.L.I.S.

DIETIŠKA REIKŠMĖ PIENO IR LAPOTŲ DARŽOVIŲ.

Pastarais keliais metais prisipildė laikraščiai straipsniais, nurodančiais, kad Amerikos žmonės kaszinkodėl turi menką sveikatą ir negali susilygint su Europos žmonėmis, nė ištverme, nė svarume, nė sveikatoje. Po daugeliui visokių aiškinimų, prieita prie supratimo, kad tas viskas paeina nuo maisto, kokiu žmonės Amerikoje maitinasi. Ir šitam supratimui pripažinus teisybę, imta aiškint maisto netikumą, ir nurodinėt, kokį maistą reikia naudot, kaip tą maistą sutaisyt, idant atgaivinus žmonių sveikatą.

Ir rodosi, jog visi tie straipsniai, aiškinimai ir nurodinėjimai, turėjo šeimyninkėms liktis gyvaja mokykla. O vienok viskas tas sudarė tik suirutę, ir jau persitikrinta, jog šeimyninkės ir šiaip valgių gamintojos, ir nemoka suprast visus tuos nurodymus, ir suprantančios nestengia išpildyt visus reikalavimus, kuriais specialistai, su laikraščių pagelba norėtų šalies žmonėse sutvert reikalingą sveikatą, per tinkamą maistą. Didžiausis vargas, kuomet sekant nurodymus, virėjoms, prie kiekvieno darbelio, valgį gaminant, reikia žiurėt į knygą, ar laikraštį, o ir beto negalima but tikra, ar bus tinkamai nurodymas išpildyta, ar ne; vadinasi, negalima atsidėt ant nurodymų, neturint praktikos, o kuomet žmonėms parsieina abejot patiems apie savo darbo tinkamumo vertę, suprantama, niekad nereikia tikėtis gerų pasekmių. Ir visų tų kėblumų pasekmėmis šiadien gaunama tai, kad jaunosios šeimyninkės ir visai nesiima valgių gaminimo, ir eina į vadinamas restauracijas, ir pačios pasimaitint, ir savo šeimynas papenėt.

Vertė baltų miltų.

Valgio vertę negalima matuot verte energijos, kokią gaunam iš naudojamo maisto; reikia suprast ir įvertint dar ir sudėtis, iš kurių valgis susideda. Energijos, arba iš maisto gaunamos šilumos vertė, paliovė but miera musų maisto, nes iš to gaunama tik biologiška hemija. Tai šaka mokslo, su kurio pagelba žinoma, jog sveikata paeina ne iš maisto kiekio, bet iš kokio, ir tai maistą naudojant tik gerai pažįstant produktų sudėtis, ir žinant kaip tas sudėtis suderint vienas su kitomis, taip, kad vienos kitoms nebutų priešingos. Kam tas reikalinga? Reikalinga tai tam, kad vienos sudėtys nesipriešintų kitoms. Maisto kiekviena sudėtis turi atskiras hemijas, kurių vienos su kitomis sutinka, vienos kitoms gelbsti, gi kitos, tarpe savęs nesutinkdamos, veikia vienos prieš kitas, ir tada, aiškus dalykas, sveikatai iš to nėra naudos. Kituose atsitikimuose, valgyje pasitaiko vienų sudėčių net perdaug, gi kitokių ir visai truksta. Toki trukumai veik visuomet pasitaiko tada, kada valgio gaminys nėra užtektinai, kaip reikiant išmaišytas.

Tokiems trukumams esant, žmonėms parsieina įgaut ligą, vadinamą p e l a g r a. Suvienytose Valstijose šitaja liga sergančių žmonių yra daug, ypatingai tuose kraštuose, kur yra šiltesnis klimatas. Šiaurinėse ir rytinėse valstijose tokių ligonių yra nedaug, vakarinėse kiek daugiau, gi pietinėse tokių ligonių vėliausios statistikos suranda net šimtą septynias dešimtis tukstančių. Apart palagros randama dar daugybę žmonių, dėl netikusio maisto sergančių ir kitokiomis ligomis, kaip tai kaulų minkštėjimas, kryvulė, pečių sulinkimas, krutinės įdubimas, dantų trupėjimas ir tam panašiomis, tik dar nėra galutinai suskaityta, kiek yra ligonių, sergančių pastaromis ligomis, nors yra žinoma, jog jų yra visgi daug.

Visos čia paminėtos ligos, paeinančios iš maisto netikumo, nors nėra taip pavojingos, kad ligonis nuokart pasidarytų niekam nevertas, vienok jos veikia lėtai, iš vienos gentės pereinant kiton, ir tuomi tveriasi fiziškai silpnesnė giminė, žmonių karta, ir laikui bėgant gali tas viskas išsivystyt į kroniška ligą, ir tokiu budu gali išsiauklėt besveikačių tauta. Yra patirta, kad tokiais besveikačiais virsta daugiausia čia senieji gyventojai, kuriuos musų žmonės yra papratę vadint "amerikonais". Pas juos greičiausia nyksta dantų ir akių stiprumas, ir greitai jie pasensta, nes jų kunas greitai netenka šilumos.

Visos čia paminėtos ligos pasidaugino Suvienytose Valstijose, kaip tik čia imta vartot valgiams išimtinai "baltus" miltus. Ir jei ne butų buvę užvesta butinumas švaros ir kitokių hygieniškų reikalavimų, gal visa šalis jau butų ligonių šalia. Tik hygienos reikalavimų pildymo dėka ikišiol ligonių skaitlius nėra dar labai didelis, nors priaugančioji karta vis kaskart toms ligoms žymiau pasiduoda. Nuo laikų, kada čia imta vartot "baltus" miltus, kad ir prie griežčiausių sanitariškumų, kraujo skystumas ir širdies paralyžius betgi dauginasi, prie to dauginasi ir nervų ligos. Kaip vėliausios statistikos nurodo, per pastaruosius 30 metų, širdies paralyžium, kraujo skystumu ir nervų suirimu žmonių miršta beveik 100%.

Valgis be maitingumo.

Pastaraisiais laikais ėmė daugintis skaitlius sergančių nervais, maisto suvirinimo organizmu, širdies ligomis; dauginasi jos gana žymiai, kaip tarpe suaugusių, taip ir tarpe vaikų; ypatingai dauginasi vidurių užkietėjimas,. Visos šitos ligos seniau buvo didele retenybe ir pasitaikydavo tik pas viduramžius žmones. Dabar dėl šių ligų miršta kasmet apie 410,000 žmonių, iš kurių tarpo randama 60,000 mirusių pirmiau 14 metų amižaus, 150,-000 pirmiau 40 metų, o likusi dalis miršta viršijus 60 metų. Iš to aišku kaip daug žmonių greitai sensta pirma laiko ir pasiduoda ligoms, kurioms atsispirt jie jau neturi spėkų.

Visos tos ligos paeina iš maisto netikumo, kuomet žmonės maitinasi valgiais be maitingumo. Maitingumo trukstant, žmonės sveikatoje silpnėja, netenka reikalingų spėkų, o tų trukstant, reikia jau pasiduot ligoms, prieš kurias atsilaikyt ne pajiegiant, parsieina skirtis iš gyvųjų tarpo. Medicinos mokslas į tai jau seniai atkreipė atydą ir ėmėsi jieškot priežasčių, verčiančių žmones greitai pasent, netekt jiegų, pasiduot ligoms ir mirt ankstyvu laiku. Po daugeliui tyrinėjimų pasirodė, kad visos tos priežastys paeina iš maisto netikumo, ir todėl pastaraisiais laikais net ir pati valdžia ėmė rupintis, idant maistui skiriamieji produktai butų atsakanti žmonių sveikatai.

Daktarai, tyrinėdami produktų maitingumą, atrado, jog daržovių lapai savyje turi daug maitingumo, ir todėl pataria kiekvienam valgyt kuodaugiausia daržovių lapų. Šakninės daržovės, kaip bulvės, morkvos, ropės ir kitos, savyje turi trukumus, ypatingai trukumas jų pasididina, kuomet vienos jų valgius gaminant maišomos su kitomis. Didelis skirtumas yra tarpe daržovių lapotų ir šakninių, pieno, mėsos, žirnių ir ryžių. Skirtumas tarp jų yra tame, kad tik daržovių lapuose ir piene yra užtektinai kalkių. Svaras daržovių lapų turi nuo penkių iki dvidešimt kartų daugiau kalkių, negu svaras grudų. Kornai mažiau kalkių turi negu kviečiai, o ryžiai mažiau ir už kornus. Bulvės ir kitos šakninės daržovės kalkių turi nedaug, žirniai už daržoves turi biskį daugiau.

Stoka mineralų.

Nors jau nuo seniai žinoma, jog maistas reikalauja mineralų, vienok tik neseniai persitikrinta, jog produktuose, kuriuos žmonės savo maistui naudoja tankiausia, mineralų neturi tiek kiek reikalauja žmogaus kunas Potašas yra vietiniu sustiprintoju žmogaus kuno celių. Širdis tik tada tinkamai veikia, kada kraujas turi užtektinai potašo, sodos ir kalkių. Kraujui neturint užtektinai mineralų, kraujo veikimas liaujasi, iš to gaunama nusilpimas, negalėjimas ir ant galo, mirtis,

Bulvės, prėskosios ir saldžiosios, morkvos, gručkai (sėtiniai), žirniai ir kuda mėsa, ypač kepta, neturi užtektinai kalkių, o grudų miltai neturi užtektinai fosforo ir geležies. Iš to aišku, kad šiuos valgius reikia valgyt tik su kitais, kaip pienas, žalios daržovės, kurios turi daug kalkių. Kiaušiniai ir mėsiniai minkštimai, kaip kepsnys, širdys ir inkstai, kartais užstoja maisto trukumą, bet jie ne atstoja maitinguosius produktus kaip pienas ir lapotos daržovės, nes juose nėra užtektinai kalkių.

Seniaus tikėta, jog pienas kaipo maistas yra tinkantis tik vaikams, vienok vėliausi tyrinėjimai parodo, kad pienas ir suaugusiems yra maistu, kurį niekas kitas negali pavaduot, nes pieno sudėčių mažuma yra tik svieste ir kiaušinio trynyje, kituose valgio produktuose pieno sudėčių nėra nė ženklo. Prie pieno pridėjus žalių vaisių ir lapotų daržovių, gaunama sveikiausis valgis. Vaisiai ir daržovės savyje turi ypatybes,apsaugojančias žmogų nuo škorbuto, nes atskiedžia išmatų padugnes ir taip jas priverčia skirtis nuo maisto dalių, kas palengvina suvirinimo organizmui. Beto dar, daržovės prisideda prie reikalingo atskiedimo gazų, kurių netruksta visose žmogaus kuno dalyse; vaisiai ir daržovės žmogaus kune sukelia alkališką reakciją, gi mėsa ir grudai sukelia reakciją rugščiają. Daugiausia rugšties žmogaus kune pagamina duona. Kad visas rugštis praskiedus, kraujas reikalauja užtektinos alkalijos rezervos. Nėsant alkalijos užtektinai, susidaro patalogiškas stovis, vadinamas a c i d o s i a, tai yra liga, vadinama gazų perviršiaus.

Svarbiausi produktai.

Svarbiausiais produktais žmogaus maistui, kurie užtektinai pagamina proteino, yra pienas, suris, mėsa ir kiaušiniai. Proteinas, kurį duoda ankštiniai vaisiai kaip riešutai, nėra užtektinu. Mėsa turi daugiausia dalelių, tveriančių rugštį, todėl valgant mėsą, su ja reikia valgyt tokius produktus, kurie turi daug minerališKos sudėties. Permierinis mėsos naudojimas duoda daug toksinos, kuri apsunkina kepenis ir nervus, tuomi kenkia sveikatai.

Klausimas gero ir tinkamo maitinimosi, remiasi ant keturių punktų: 1). Valgyt kuodaugiau pieniškų valgių. 2). Valgyt kuodaugiau lapotų daržovių. 3). Valgyt kiek galima, žalių daržovių ir vaisių, ir 4). Ne valgyt mėsą vieną, bet su daržovėmis ir vaisiais. Valgant daug mėsos ir "baltos" duonos, žmogaus kune dauginasi sunkiosios liekanos, kurias žmogaus kuno temperatura ne pajiegia atsiekt iki tiek, kad jos galėtų išgaruot. Dėl šios priežasties Suvienytose Valstijose taip daug žmonių kenčia vidurių užkietėjimą, ką liudija ne apsakomos daugybės kasmet aptiekose išparduodamų, praskiedžiančių vaistų. Kas valgo daug lapotų daržovių, dargi žalių, tas vidurių užkietėjimo nepažįsta. Jei visi pratintųsi valgyt lapotas daržoves ir valgytų jų kuodaugiau, nėra abejonės, kad tuojau sumažėtų skaitlius ligonių, kenčiančių vidurių užkietėjimą.

Užduotys nesunkios.

Kad pagerinus sveikatą, reikalinga pirmiausia prašalint kenksmingumus. Kad sveikatai kenkia netikęs maistas, tas jau žinoma. Tad prašalinimui visų kenksmingųjų dalykų, idant pagerinus sveikatą, reikia pildyt sveikatos žinovų patarimus, kas turi but skaitoma butinomis užduotimis kiekvienam tam, kuris rupinasi savo sveikata. Užduotys tos nėra sunkios. Štai jos: Kvorta pieno, sunaudotina kaipo gėrimas ir valgis visokiuose pavidaluose, kurie priima pieną arba iš pieno pagaminama (suris, sviestas, varškė ir tp.). Žymi dalis lapotų daržovių (kopustai, pupos, spargai ir tp.). Svogunas (cibulis) lyginai priskaitomas lapotoms daržovėms, kaipo augalas, turintis žymią geležies sudėtį, o proteino dalelės užpildo stoką proteino kituose produktuose, todėl svogunas reikalingas prie kitų produktų, kaipo priedas. Šitomis savo sudėtimis svogunas žymiai veikia prie vidurių valymosi.

Kiaušiniai, kaipo maistas, savyje turi visas maistui reikalingas sudėtis, apart kalkių, todėl kiaušiniai tinka tik kaipo priedas prie grudinių ir šakninių, valgomų produktų. Valgis, kuriame kiaušiniai viršija kitus produktus, yra ne naudingas, nes tada kiaušiniai kaip ir mėsos perviršius, maisto virinimo organuose gimdo puvimo bakterijas.

Toki tai yra vėliausi daktarų patarimai sveikatos žvilgsniu. Sakoma, kad jei žmonės pratintųsi prie naujos kategorijas valgių, jie padarytų daug gero. Pirmiausia tuomi butų sustiprinama žmonių sveikata. Paskui butų sumažinamos įvairios nesveikatos, kurios šiadien beveik kiekvieną žmogų vargina, ir taip išsiauklėtų nauja, sveika žmonių giminė.

Buvo laikai kada šiadieniniai žomnių valgiai ne kenkė sveikatai, arba kenkė labai mažai, nes toki valgiai valgyta tik retkarčiais. Šiadien kitas dalykas. Šiadien žmonės pripratę maitintis produktais, kuriuos jie mėgsta ir kurie parsieina greičiau ir lengviau priruošt, ne atsižvelgiant kokias sudėtis tie produktai savyje turi. Dabartiniais laikais žmonės Amerikos ir Europos tulose dalyse pripratę valgyt daug mėsos, kaipo prirengimui parankiausio produkto. Mėsa, kaipo neturinti reikalingų sudėčių, prie to pasitarnaujant dar ir klimatui, yra vienas iš netikiausių žmogaus sveikatai produktų.

Todėl, sveikatos žvilgsniu, pageidaujama, idant žmonės pratintųsi mėsos valgyt kuomažiausia, bent kartą dienoje, ir tai nedaug, o daugiau daržovių ir vaisių.

ŠEIMYNINKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų, pagerinimui jos žinojimo atliki nėjant pareigas kaipo šeimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomųs kiekvie nai Lietuvei šeimyninkei.

RODYKLĖ No. 45.

Virimo Receptai

Kuomet užeina žuvų sezonas kožnas mėgsta, kad žuvis butų prirengta taip, jog ją visą galima butų suvalgyt. Kartais žuvis, kuomet susmožyta gražiai arba net gerai išvirta nebus gera tik del neprirengimo gerai. Didėji Plėkštė ypatingai gera kepimui ir smožymui. Ją galima duot į stalą su smetoniniu padažalu arba su salotomis.

PLĖKŠTĖ (HALIBUT) KEPTA PIENE

2 puodukai Evaporated Pieno
2 svarai Halibuto
2 šaukštai sviesto.
Miltų, svogunas, petruškų, druskos, pipirų ir lemono.

Užsisakyk du svaru halibut steiko perpjauto pusės colio storio. Sudėk ant gilios skarvados arba kepimo lėkštės. Apibarstyk lengvai su biskiu miltų, druska ir pipirais ir apibarstyk pjaustytomis petruškomis ir apipilk evaporated pienu iki veik padengimo, pieną atmiešiant su pusantros dalies tiek vandenio. Kepk neperkarštame pečiuje iki žuvis suminkštės—apie 25 minutas. Ji turi biski parudėt iš viršaus ir skystimas sutirštėjęs pasitarnaus soso vietoje. Apdėstyk petruškomis ir pjaustytu lemonu.

Virtuvės Reikaluose

Kuomet naudojat evaporated pieną, pradurkit dvi ar tris skylutes dežėje, ir paskui, jeigu nenaudojat, likusis galima užlaikyt apgaubiant vaškine popiera ir užveržiant su guminiu raikšteliu.

Nuvalymui maliavotų virtuvės sienų, mazgok su kepama soda, naudojant sodą taip kaip muilą, paskui nuplauk tyru vandeniu. Varnišiuotą medį aptrink su bile geru aliejum ir nušveisk su sausu skaruliu. Ant varnišo (lekero) nereikia vandens.

Perpjauk pusiau atlikusius biskvitus, padažyk suplaktam kiaušinyje su ketvirtdaliu puodelio pieno ir tiek pat vandens, sukepink karštoj skarvadoj ir duok į stalą su klevų sirupu.

Kuomet naudojat žemuoges pyragaičiams, apibarstykit jas cukrum ir iškoškit. Sultį duokit prie pyragaičio užsilaistyt.

Nulupimui tomačių davimui į stalą, numazgok jas ir kolei dar šlapios užmauk ant šakutės ir laikyk ant liepsnos per kelias sekundas ir skura nusilups labai gražiai.

Namų Pasigelbėjimai

Užlaikymui šluotos gerame stovyje, įkišk ją į muiluotas pamazgas sykį į savaitę. Tas sukietina šiaudelius.

Išdulkinus karpetus nutrink juos su pamirkytu ir nugręžtu skaruliu tokiam vandenyje kur dadėta du šaukštai menthyliuoto spirito ir šmotelis muilo. Tas praskaidrina spalvą ir nepakenkia karpetui.

Bikarbonatas sodos yra vienas iš vaistų, kurį reikia namuose turėt. Jis labai geras nuo nudegimų, uždėjus biskį sušlapytą kai košelę ant nudegtos vietos. Geriant su vandeniu jis yra geras nuo riemens ir užkietėjimo. Jis tankiai naudojamas receptuose valgių, ypatingai pyraguose turinčiuose skanžolių.

Numazgojimui langų užtraukalų, nugręžk skarulį šiltame vandenyje ne karštame; turėk arti torielį sodos; padažyk skarulį į sodą ir šluostyk užtraukalus. Paskui pamerk skarulį į tyrą vandenį ir vėl pertrink per užtraukalą, paskui sausu skaruliu nušluostyk sausai kiek galima. Pirmiausia užtraukalas išrodys tamsesnis, bet kada išdžius bus šviesus.

Grožės Patarimai

Labai susiraukšlėjus oda reikalauja stimuliacijos, atsakančio užžiurėjimo ir maistingo valgio. Naujausias budas raukšlių pašalinimui, atliekamas su puodeliu. Paimk mažą puodelį, gerai jį sušildyk, uždėk jį ant odos ir spausk iki pusėtinai oda jame išsikels. Atkartok tą kitoj vietoj, bet nedaryk to toj pat vietoj iki raudonumas neišnyks. Tas sutraukia kraują, stimuliuoja cirkuliaciją, bet jeigu vienoj vietoj kelis sykius taip padarysi gali pasidaryt sutrynimas. Patogu tam yra kiaušininis puodelis. Jis visada turi but švarus ir kraštai kožną sykį reikia nuvalyt su antiseptiku. Po tokio spaudymo numazgok odą trinant ledu arba šaltu vandeniu, gerai suriu.

Ypatiška Sveikata

Juodgalviai pučkai odoj yra chroniška liga esanti kaktoj, nosyse, barzdoj, krutinėj, ant pečių ir aplinkui juos. Jie paeina ar nuo nutrynimo kur stoka prausimo, ir nuo stokos mankštymosi; gal but nuo užkietėjimo. Geriausias budas gydyt juodgalvius mazgojant veidą karštu vandeniu ir muilu ir paskui perplaujant šaltu vandeniu. Reikia visai sausai nušluostyt po kožno prausimo. Geriausias muilas naudot yra arba kastilio arbą labai riebiu muilu. Kartais reikia naudotis gerą toniką kaip Cod Liver Oil.

Pavasaris Ateina

Steliuokitės Sau Naujus Siutus!

Ateikite pas mus pasirinkt iš musų naujausių sampelių, gražiausių suknių ir užsisakykite sau naujausios mados siutus. Padarysime jums gražiai ir drutai, nes dabar turime laiko. Prisiartinus velykoms, busime labiau užimti darbu, todel priminam jums, kad nelauktumet paskutinių dienų, duotumet mums iš laiko gražiai jas parėdyt. Daug metų praktikavęs kriaučius.

V. M. INTAS,
25 Millbury St. Worcester, Mass.

KOSULYS

yra vien simptomas ir gali užeiti bent kokiame laike. Tokiame atvėjyje

Severa's Cough Balsam

suteiks greitą palengvinimą. Tatai yra lengvas budas apsisaugojimui nuo daugelio pavojingų ligų.

Kainos: 25 ct. ir 50 ct.

Gaunamas pas jusų aptiekorių.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

VIETOS ŽINIOS

Ristynės atsibus balandžio 22, 1925, Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott St., 8 val. vakaro. Garsus sunkios vogos ristikas Pranas Juška iš Bostono yra gerai lietuvių ir kitataučių žinomas. Jis išlaimėjo Naujos Anglijos ristikų čempiono diržą, kurį atsilankiusieji galės pamatyt. Jis risis su G. Garkavenko, neseniai iš Rusijos atvažiavusiu sunkios vogos ristiku, kurį dar niekas nėra pergalėjęs. Ir dabar mano atsilaikyt.

Antra pora, Worcesterio ristikas, Joe Šimkus, risis su John Ellis, the Greek Demon, iš Boston. Tą patį vakarą Šimkus kviečia dzukų karalių Biekšą ristis, jei norės.

Trečia pora—dvi merginos—Cora Livingston iš Bostono, pasaulio merginų ristikių čempijonė, risis su Virginia Mercereau iš Minneapolis, Minn.

Visos poros risis iki pergalės. Tokių ristikų Worcesteryje dar nebuvo. Ateikit, kad paskiau nesigailėtumet praleidę progą.

Vienas trijose asabose. Mikas Jorgas, 13 Wade st., manė gudriai apgausiąs policiją, bet nesisekė. Subatoj jį areštavo už girtumą. Sakė vardas jo yra Čiras. Jį paleido ant kaucijos, netrukus vėl areštavo, šį sykį paduodamas vardą Mike Šimkus. Tik klaidą padarė paduodamas tą patį antrašą abejais atvejais. Bet policijantas, suuodęs ką-nors nepaprasto, pradėjo teirautis apie tuos "du" vyru. Sužinojo, kad Šimkus, Jorgas, ir Čiras yra vienas ir tas pats. Jorgas nuteistas į pataisos namus.

Išgelbėjo vaikus. Vaikai žaidė ant smiltyno prie 19 Crescent st., kur B. F. Marsh kompanija turi didelius smilčių sietuvus. Bežaidžiant, Chester ir Mikolas Kowalewski, 7 ir 9 metų amžiaus, įsmuko į smiltis. Kol kiti vaikai prišaukė pagelbą, vieno ranka, o kito tik galva buvo matyt. Vyrai kasė per pusvalandį kol pasiekė juos. Vaikai nesužeisti, tik išsigandę, nubėgo namon. Smilčių buvo supilta 25 pėdos.

Tėvynės Mylėtojų Dr-ja 50 kp. turi nedėlioje ekstrą susirinkimą (mėnesinis). Malonėkit visi nariai atsilankyt, nes turim daug svarbių dalykų apsvarstyt. Pradžia lygiai 11 val. ryte, Aušrelės kambariuose, 33 Millbury st.

Komitetas.

Policija tyrinėja priežastis mirties Stelos Daksonienės, 21 m. amžiaus, kuri sirgus visą savaitę, mirė balandžio 13, miesto ligoninėj. Gydytojai sprendžia, kad ji buvo nunuodyta. Policija tardė jos vyrą, ir pasikalbėję su juom, nesurado nieko įtariamo.

Gegužės 2, Aidas stato Romeo ir Julytę, Shakespearo veikalą, Lietuvių svetainėje.

Sučiupo. Kuomet Mikas Olikevičius išėjo ramiai iš savo namų, 45 Grosvenor st., nešdamas valizą saugiai, federališki agentai konfiskavo valizą. Olikevičius areštuotas, nes valizoj iš netyčių rasta galionas alkoholio.

Prakalbos Balandžio 19-tą dieną, rengia D. P. L. S. 34-ta kp. ir L.M.P.S. 2-ra kp., 2 valandą po pietų, Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott st. Kalbės Rokas Mizara, "Vilnies" redaktorius. Bus ir muzikališkas programas. Įžanga dovanai.

Balandžio 19, Aido choras turės didelį, klasišką koncertą, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St., 8 val. vakaro. Dalyvauja vietiniai artistai ir p-lės Salaveičikiutė ir Katkauskaitė iš Hartford, Conn.

Balandžio 16, 8 val. ketvergo vakare, S.L.A. 57 kp. statoto scenon 3 aktų komediją "Pelninga Vieta", Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St.

Balandžio 18, Aušrelė rengia šokius savamę kambaryje, 33 Millbury St. Nariai ir rėmėjai kviečiami.

Balandžio 18, subatoj 8 v. vakare, 29 Endicott gatvės, Aido choras rengia balių su šokiais. Tikimasi daug svečių iš kitų miestų. **Aidas.**

Balandžio 26, Aušrelė stato Birutę, istorišką operetę, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Dalyvauja choras ir solistai.

PARSIDUODA STUBOS RAKANDAI

PARSIDUODA stubos rakandai (furničiai), penkiems kambariams, gera proga pigiai nupirkt kas pasiskubins. Kreipkitės—
69 SEYMOUR STREET,
(Antros lubos) Worcester, Mass.

PARSIDUODA keturių šeimynų namas ir krautuvė, yra gesas, elektra, skalbynės. Gerame stovyje. 84 Centerbury St. Reikia parduot greit nusprendimui palaikų. Kreipkitės—
JAMES FOX,
633 Millbury st., Worcester, Mass.

KAMBARIS išsirandavoja ant 300 Harding st. ant viršutinių lubų. Del vieno vyro ar dviejų, pas Veroniką Bosaitienę. Galima matyt kasdien, popietų.

VEŽAME PELENUS

VEŽAME pelenus ir pristatome mėšlo kas reikalauja del daržų. Reikalaujanti, kreipkitės pas
VLADĄ DZINGEVIČIŲ,
5 Grace St., Worcester, Mass.
Tel. Cedar 8157—M.
Šaukite vakarais.

L. J. PAULAUSKAS

INSURANCE ir REAL ESTATE AGENTAS

Apdraudžiu nuo ugnies: Namus, Forničius, Automobilius ir visokios rušies biznius. Taipgi turiu ant pardavimo daug gražių namų ir farmų. Kreipkitės—
14 VERNON STREET,
(Prie Amerikos Lietuvio)
(16—19)

Vienatinė Vieta

kur galima gaut tikriausios visokios vaistžolės, šaknįs, žiedai, lapai, geriausia trejanka, ir tt. Atsiųsk 10c, gausit visokių žolių ir knygų katalogą. Agentams duodam gerą uždarbį.
M. ZUKAITIS,
449 Hudson Ave. Rochester, N. Y.
(6—31)

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJAM agentų pardavinėjimui gyduolių. Agentai uždirba nuo $50 iki $100 per savaitę. Klauskitės platesnių informacijų.
DEKSNIS OINTMENT CO.
518 Main St., Hartford, Conn.
(12—23)

Didelės Ristynės

Balandžio 22 d. 1925

8 valandą vakare

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,
29 Endicott Street,
RISIS:
PRANAS JUŠKA
IŠ BOSTONO
—su—
G. GARKAVENKO, rusu
JOE ŠIMKUS
—su—
JOHN ELLIS, greku
CORA LIVINGTON,
MERGINA, IŠ BOSTONO
—su—
VIRGINIA MERCEREAU
IŠ MINNEAPOLIS, MINN.

Klasiškas Koncertas

RENGIA AIDO CHORAS

NEDĖLIOJE, 19-tą BALANDŽIO (APRIL), 1925

Prasidės kaip 7:30 vakare

Lietuvių Salėje, 29 Endicott g. Worcester, Mass.

Programą išpildis įžymios dainininkės:

p-lė A. SALAVEIČIKIUTĖ—Soprano
p-lė O. KATKAUSKIUTĖ—Kontralto
P. KALANTA—Smuikininkas

"AIDO" CHORAS DAINUOS SEKANČIAS NAUJAS DAINAS:

A—BROLIAI ..... muzika J. Straumes
B—MYLIU ..... D. Cimze
C—VITURĖLIS .....
D—TURTUOLIAI ..... Ig. Perminas
E—NAKTIS ..... A. J. Kovas

MERGINŲ CHORAS:

A—NURIMK ŠIRDUŽĖ ..... F. Abt
B—MIŠKAS ..... Ig. Perminas

VYRŲ CHORAS:

A—DAINA ..... C. Hasen
B—TRIMITAI ..... M. Petrausko

MIŠRUS KVARTETAS:

ARAS ..... M. Petrausko

MERGINŲ KVARTETAS:

A—AŠ LIETUVAITĖ ..... J. A. Žemaitis
B—WHEN THE ROSES BLOOM ..... L. Reichardt

AKRON TIRE SERVICE CO.

Sveikinu visus Lietuvius savo kostumerius su Šventomis Velykoms! Taipgi pranešam, kad dabar mes turime daugiau negu pirma visokių gumų automobilių ratams. Taipgi laikome ir (baloon tires) Storujų gumų. Visada patarnausime jums kuonogeriausia.

AKRON TIRE SERVICE CO.
Telefonas Park 1531.
251 Shrewsbury Street, Worcester, Mass.
NIKOLAI SULIMA, savininkas.

PARSIDUODA NAMAI ir FARMOS

VERNON KALNAS—naujas namas, 6—6—6 kambariai $14500. Puikus 6—6—6 kambarių namas $16000. Ne naujas, bet geresnis už daugelį naujų, 4—5—5—5 kambariai, visi įtaisymai, žemos randos, bet neša gerą nuošimtį. Keletas gerų lotų Vernon kalne turi but parduoti trumpame laike. Kainos nuo $500 iki 850.

ARTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS, 6-6-6 kambariai, visi įtaisymai, $11,000. Naujas namas 6—6—6 kambariai, garadžius, įmokėt $3,000. Apinaujis namas 7—7—7 kambariai, įmokėt $2500.

SO. WORCESTER, 6—6—6 kambariai, naujas plumbing, $9000. Kitas namas 5—5—5 kambariai, šviesus, sandariai subudavotas—$9000.

MILLBURY STREET ir APYLINKĖ, 4—4—4 kambarių namas $5500. 5—5—5 kambarių namas — $7000. Du trijų šeimynų namai $15000, lengvos išlygos. 6—6—6 kambariai — $8500. 4 šeimynų namas—$3500, įmokėt $1000.

WEST SIDE, 6—6—7 kambariai, visi įtaisymai, randų $1380 per metus. Kaina $11500, labai lengvos išlygos.

46 AKRŲ FARMA, tik 3 mailos nuo miesto linijos. Derlinga žemė, dideli budinkai. Pigi kaina, įmokėt $1000. Galima mainyt ant namų mieste.

A. Blažys,
14 Vernon St. Worcester, Mass.
(Prie Am. Liet.)

PARSIDUODA PUIKI FARMA!

PARSIDUODA stuba su 8 ruimais, banė—kluonas, vištininkai, net keturi, galima augint daugybę vištų, 8 karvės, 2 arkliai, 40 vištų, 60 akrų žemės, 25 akrai dirbamos, yra gražaus miško, prie ežero, prie miestelio, netoli Worcester, prie pat miestelio mokyklos. Parsiduoda už $6500, įnešt reikia 2000 dolerių.

FARMA 105 akrai žemės, gera stuba, didelė banė ir keli kiti budinkai, 21 karvė, 2 arkliai, visoki ukės įrankiai, parsiduoda už $11,000, įnešt reikia $4000. Ši farma galima butų mainyt ant geros stubos mieste. Yra daugelis ir kitų farmų ir namų ant pardavimo. Kreipkitės į

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURĄ,
14 Vernon St., Worcester, Mass.
G. Likas visada patarnaus.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Laivu Lituania Balandžio 28
Laivu "Estonia" Gegužės 19
Į Klaipėdą visu keliu vandeniu 3-čia klesa $107; 2-tra $132.50
Į Klaipėdą ir atgal—$181. Užčėdysi $44.50, apsimokant abi pusi

Visada atsiminkit, kad B. A. L. nuvežš jumis didžiuoju laivu tiesiog į Baltijos Jurių Portą (visai netoli Klaipėdos), iš kur be kliučių, vargo ir laukimo gražiu laivu keliausite ir į pusparį Klaipėdon atvyksite. Kreipkitės:

BALTIC AMERICA LINE
9 BROADWAY, NEW YORK,
ar prie savo agentų

Lai PAIN-EXPELLERIS
Praveja Skausmus!
Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persisunktų per odą į pat tą vietą, iš kur paeina nesmagumai. Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gislomis.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas
306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
SUTEIKIA
SAŽINIŠKĄ PATARNAVIMĄ
LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.

Dailydė ir Kontraktierius

Pranešu visiems lietuviams, kas tik mano budavot namus, kad mes imame darbą ant kontrakto, patįs padarome planus ir budavojame namus. Kastik turi ką taisyt, panaujint, perdirbt, duokite mumis progą parodyt kaip sutaupyt pusę pinigų. Kviečiu visus ateit ir pasikalbėt; visus patarimus kaslink budavojimo suteiksiu dovanai.

P. W. INTAS,
25 Millbury St. Worcester, Mass.

FORTEPIJONŲ ir MECHANIŠKŲ PIANŲ IŠPARDAVIMAS

Tik $333.00

Gražus mechaniškas pianas, naujas—didelis—vėliausis modelis—su 12 volelių ir suolelis dadėčkų.

TIK $333.00

Sąlygos $10.00 gyvais pinigais. Daugiaus nemokėt per 30 dienų. Ilgas laikas teikiamas išmokėt pilnai.

Taip, kaina žema, taip žema, kad bile-kas gali turėt nuosavą pianą ar mechanišką pianą. Worcesteriečiai ilgai atsimins šį išpardavimą. Niekur nerasit tokių pasiulymų. Tik pamanykit! Puikus mechaniškas pianas su 12 volelių ir pritaikintu suolu, tik už $333.00. Mokėkit mažą sumą, kaip $10.00 gyvais pinigais, ir nesiskubinkit išmokėt reštą. Daugelis žmonių—visokių luomų—jau apsipirko per šį didelį išpardavimą—tokių, kurie nemanė greitu laiku pirkt, bet negalėjo ištvert, pamatę žemas kainas ir sąlygas. Ateikit šiadien pasipirkt pianą dėl Jusų namų.

MUSŲ VISAS TAVORAS SIULOMAS PER ŠĮ IŠPARDAVIMĄ. KAINOS NUO $333.00 iki $800.00

PEARSON PIANO CO.,
238 MAIN STREET, WORCESTER, MASS.

NAMINIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

36 METAI KAIP GYVUOJAM—SENIAUSIA KRAUTUVĖ MIESTE.

Daug esame patarnavę lietuviams papuošt jų namus gražiais stubos rakandais. Laikome visokius setus Seklyčioms, Valgomiems Kambariams, Miegstubėms, Kuknioms. Daiktai yra naujausios mados ir geriausių dirbtuvių. Norinti nusipirkt bile kokius dalykus, visados kviečiame pas mus atsilankyt. Prie progos sveikiname visus su VELYKŲ ŠVENTĖMIS ir linkim laimingo pavasario!

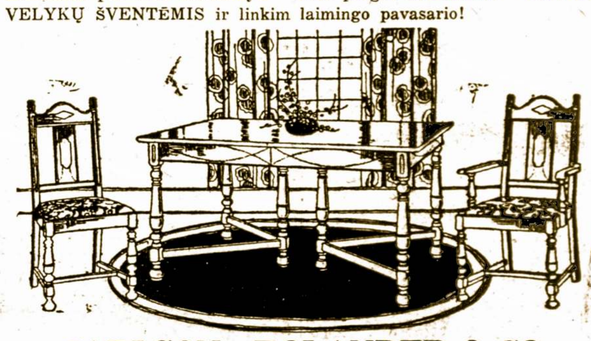

CARLSON—ROLANDER & CO.
TELEFONAS PARK 2387.
133—137 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.

Numažintos Kainos į Abi Pusi į
LIETUVĄ
$203.00 ir Augščiau.

Važiuokit per Bremeną ar Cherbourgą patogiuose trečios klesos kambariuose Suvienytų Valstybių valdžios laivais iš New Yorko. Specialės ekskursijos, Jonui W. Liutui asmeniniai vadovaujant, laivas AMERICA išplauks gegužės 20 d. P. Liutas prižiurės bagažius, pasportus ir prigelbės keleiviams muitinyčiose bei kituose kelionės reikaluose. Kiti ekskursijos laivai išplauks: LEVIATHAN—gegužės 23 dieną ($215.00); ROOSEVELT—gegužės 30. Pasimatykite su vietos agentu arba rašykite:

UNITED STATES LINES
45 Broadway New York City
75 State St., Boston, Mass.
Managing operators for UNITED SHIPPING BOARD

Visiems gerai žinomas kriaučius, V. Žolynas

Atidarė kriaučių dirbtuvę po numeriu 30 Ward St. Siuva vyriškus ir moteriškus drabužius ant užsakymo. Taipgi pertaiso senus, valo ir prosija. Darbą atlieka kuogeriausiai už žemiausią kainą. Ateikite ir persitikrinsite. (14—17)

VINCAS ŽOLYNAS,
30 Ward Street, Worcester, Mass.

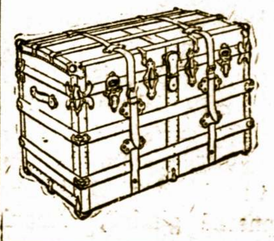

Viskas Dėl Kelionės!

Skryniąs, Rankiniai Našuliai, Drapanų Valizos, Lietsargiai ir viskas čia galima gaut, kas reikalinga del kelionės.

The Baggage Shop,
573 Main St., Worcester, Mass.